

TORAH OHR • PARSHAS YISRO • MAAMAR 1

בחדש השלישי לצאת בני ישראל מארץ מצרים ביום...

“In the third month”

Receiving the Torah gave Israel what contemplation, even the Patriarchs' love, could not guarantee: strength for the G-dly soul to break out of the body's constraints. That strength comes through self-nullification, in which a person's Torah is G-d's own word speaking through him, as the moon has no light but the sun's.

DEDICATED IN HONOR OF

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Dedicated in honor of the Rebbe's father, Reb Levi Yitzchok

LikuteiTorah.com

THE CHASSIDISHE PARSHA

likuteitorah.com/torah-ohr/yisro/1/

THE BIG IDEA

Receiving the Torah gave Israel what contemplation, even the Patriarchs' love, could not guarantee: strength for the G-dly soul to break out of the body's constraints. That strength comes through self-nullification, in which a person's Torah is G-d's own word speaking through him, as the moon has no light but the sun's.

Each section: the Hebrew, then the translation, then a short explanation under a gold rule. Small numbers in the Hebrew are the notes at the end.

THE MAAMAR IN BRIEF

Scripture says Israel reached Sinai “on this day” without naming the day; the Sages show it was Rosh Chodesh. To explain why it is called “this day,” the Alter Rebbe asks what the giving of the Torah added to the Patriarchs. Avraham rose out of “Egypt,” the constraints of the body, to a love in which his soul longed to expire into G-d, by contemplating that all the worlds are only G-d's “speech” and “handiwork,” while He Himself is unchanged. Most people contemplate this and remain unmoved, because the body's physicality weakens the soul. The Torah, called “strength” and tushiyah, empowers the G-dly soul and weakens the sitra achra, because its source is G-d's essence. The word “saying” in the Ten Commandments gave Israel the power to speak Torah as G-d's own word, in self-nullification, which is why study calls for the awe of Sinai. Like the moon, which has no light of its own, Israel receive the light of Havayah, the sun. On Rosh Chodesh Sivan, the new moon after the preparation of the Omer, this self-nullifying love was revealed: “this day.”

OUTLINE

1	“On this day” and what Sinai added	¶1-2
The verse says only “this day,” and the Sages show it was Rosh Chodesh. To explain why, the Alter Rebbe asks what the Torah added to the Patriarchs, beginning with Avraham's ascent to the higher love.		
2	Avraham's love and the soul's weakness	¶3-8
Avraham rose out of “Egypt,” the body's constraints, to kelos hanefesh, by contemplating that the worlds are only G-d's speech and handiwork while He is unchanged. Others contemplate the same and stay unmoved, because the body's physicality weakens the soul.		
3	The Torah as strength and tushiyah	¶9-10
The Torah gives the G-dly soul strength and weakens the sitra achra, bringing peace above and below; its power comes from its source in G-d's essence, with which it is one.		

4 “Saying”: G-d’s word in our mouths

¶11–14

“Saying” in the Ten Commandments gave Israel the power to speak all of Torah as G-d’s word from Sinai, in self-nullification, like one who repeats after the speaker; hence the awe of Sinai in every study.

5 Anochi and the way out of Egypt

¶15–17

Through the Torah, G-d’s essence (Anochi) reaches Israel through Havayah until it is “your G-d,” freeing the soul from its Egypt. Love born of the higher unity overcomes both inclinations, as in the Shema of the people of Jericho.

6 The moon and the sun

¶18–21

Israel are like the moon, with nothing of their own: the Infinite Light, the “sun” of Havayah, dwells and speaks in their Torah and service. Through tzedakah and self-nullifying service it shines below as above.

7 Rosh Chodesh Sivan

¶22–23

After the preparation of the Omer, Rosh Chodesh Sivan, the new moon, revealed self-nullifying love, “this day.” The “wilderness” of Sinai is speech nullified to G-d’s word, and leaving Refidim is the end of the soul’s weakness.

KEY CONCEPTS

Self-nullification (bittul) ביטול

Setting aside one’s own sense of self before G-d. Here it is the key to Torah study: one speaks the Torah only as one who repeats what G-d says, so that His word, not the person, is heard.

The soul’s expiry (kelos hanefesh) כלות הנפש

A love of G-d so intense that the soul longs to leave the body and be absorbed in Him. Avraham reached it; Malachi’s “you have not expired” is read as wonder that others do not.

Egypt as constraint מצרים / מצר וגבול

The narrowness (meitzar) that the body and the animal soul impose on the G-dly soul. Avraham’s going up from Egypt and the Exodus are read as the soul’s release from it.

Strength (oz) and tushiyah עוז ותושיה

Two names of the Torah: oz, the strength it gives the G-dly soul, and tushiyah, which the Talmud connects with weakening, its power to sap the sitra achra.

“Saying” (leimor) לאמר

The word that introduces the Ten Commandments. Since all Israel heard them directly, it is read as the power given to Israel to “say” the Torah themselves, so that a sage’s halachah is G-d’s word from Sinai.

Anochi אנכי

“I,” the first word of the Ten Commandments, read as G-d’s very essence, which through the Torah reaches Israel by way of the Name Havayah until it is “your G-d.”

The moon that has nothing of its own לית לה מגרמה כלום

The moon receives all its light from the sun and shrinks to a point when it stands beneath it. Israel, whose Torah and service “have nothing of their own,” are like the moon to the sun of Havayah.

The light that encompasses all worlds (sovev kol almin) סובב כל עלמין

G-d’s light beyond the worlds, before whom above and below are equal and nothing changed with creation. Contemplating it gives rise to Avraham’s love, and it is the source of the Torah.

SECTION 1 • ¶1-2

“On this day” and what Sinai added

1 בחדש השלישי^{1,2} לצאת בני ישראל מארץ מצרים ביום הזה באו מדבר סיני. הנה נאמר סתם ביום הזה ולא

“In the third month after the children of Israel went out of the land of Egypt, on this day they came to the wilderness of Sinai.” Now, it says simply “on this day,” and does not

The maamar opens with the verse that tells when Israel reached Mount Sinai: in the third month after the Exodus, “on this day.” The Alter Rebbe notes that the verse says only “this day” and does not name the day of the month.

פ' באיזה יום רק חז"ל דרשו שהוא בר"ח.³ כתי' הכא ביום הזה וכתוב התם החדש הזה לכם.^{4,5} specify which day; only our Sages, of blessed memory, expounded that it was on Rosh Chodesh: it is written here, “on this day,” and it is written there, “This month shall be for you.”

The Sages identified the day by a verbal analogy (gezeirah shavah): the word “this” links our verse to “This month (hachodesh) shall be for you,” the verse about the new moon, so the day was Rosh Chodesh. The maamar will ask why Scripture calls Rosh Chodesh simply “this day.”

2 ולהבין למה נק' ר"ח בכתוב בלשון ביום הזה. יובן בהקדים ענין מעלת קבלת התורה והלא קודם מ"ת היו כמה צדיקים⁶ והאבות⁷ הן הן המרכבה⁸ ג"כ⁹ קודם שנתנה התורה.

And [we need] to understand why Rosh Chodesh is called in Scripture by the expression “on this day.” It will be understood by first introducing the matter of the virtue of receiving the Torah. Yet surely, before the giving of the Torah there were a number of tzaddikim, and “the Patriarchs are themselves the chariot,” also before the Torah was given.

Before answering, the Alter Rebbe asks what the giving of the Torah added. There were righteous people before Sinai, and the Midrash says that “the Patriarchs are themselves the chariot”: they were wholly given over to G-d's will, as a chariot has no will of its own apart from its rider.

אך הענין כי הנה מעלת אברהם הוא שהי' הולך ונסוע הנגבה.¹⁰ פ' שהי' הולך ונסוע ממדרגה למדרגה¹¹ עד שבא הנגבה הוא בחי' ומדת אהבה¹² העליונה.¹³

But the explanation is this: the virtue of Avraham is that he was “going on and journeying toward the south” (hanegbah). This means that he was going and journeying from level to level until he came to “the south,” which is the level and attribute of the higher love.

The answer begins with Avraham. The verse says he went “journeying toward the south,” and the Alter Rebbe reads it as an inner ascent: Avraham rose from level to level until he reached “the south,” the attribute of the higher love.

SECTION 2 • 113-8

Avraham's love and the soul's weakness

3 וכ"כ היה הולך מעלייה לעלייה עד שהיה בבחי' מרכבה ממש לאהבה זו העליונה עד שהיתה בבחי' גילוי בנפשו ממש והליכה זו היא ממטה למעלה מבחי' מצרים

And he went so far, from ascent to ascent, that he was at the level of an actual chariot for this higher love, until it was in a state of revelation in his very soul. And this going is from below to above, out of the level of Egypt (Mitzrayim),

Avraham's climb made him a "chariot" for this love, so that it was openly revealed in his soul. The climb was a going up out of "Egypt" (Mitzrayim), a name the Alter Rebbe reads as meitzar, constraint.

כמ"ש ויעל אברם ממצרים¹⁴ דהיינו בחי' מצר וגבול שמצד הגוף ונפש הבהמית המגבילים ומלבישים את נפש האלקית שבאדם עד שאע"פ

as it is written, "And Avram went up out of Egypt": that is, the level of constraint (meitzar) and limitation that comes from the body and the animal soul, which limit and clothe the G-dly soul in a person, so that even though

The proof is the verse "And Avram went up out of Egypt." Inwardly, "Egypt" is the narrowness and limitation that the body and the animal soul impose on the G-dly soul, which they hem in and clothe.

שנפשו האלקית היא משכלת ומתבוננת בגדולת א"ס ב"ה והתפשטותו על הנבראים שהוא חיי החיים ואתה מחיה את כלם.¹⁵ את השמים ואת הארץ אני מלא ומכה"כ.¹⁶

his G-dly soul understands and contemplates the greatness of the Infinite One (Ein Sof), blessed be He, and His extending over the created beings, that He is the Life of all life, and "You give life to them all," "The heavens and the earth I fill," and "the whole earth is full of His glory,"

Even when the G-dly soul grasps G-d's greatness, that He is the life of all things and fills heaven and earth, as the verses say, that understanding alone does not set it free. The abbreviation at the end stands for "the whole earth is full of His glory," from Isaiah's vision.

אעפ"כ אינו בכח נפשו לצאת מנרתקה הוא מאסר הגוף להיות בבחי' אתכפייא ואתהפכא כו' רק הגוף עומד על עמדו בתקפו ובגבורתו כתולדתו.

nevertheless it is not in the power of his soul to go out of its sheath, which is the prison of the body, so as to be at the level of subjugation (iskafya) and transformation (ishapcha), etc. Rather, the body stands in its place, in its strength and its might, just as it was born.

The soul still lacks the strength to leave its "sheath," the prison of the body, and to bring the body's drives to be subdued (iskafya) or transformed (ishapcha). The body remains as strong as it was at birth, untouched by what the soul understands.

4 וכמארז"ל גנבא אפום מחתרתא¹⁷ כו'. ומעלת אברהם היתה שעלה מבחי' מצר זה לדבקה נפשו באהבה עליונה עד שתחפוץ להתפשט מלבושי' שבנגה שמצד הגוף להיות בבחי' בטול אליו ית' לבדו בבחי' כלות הנפש ממש.

And as our Sages, of blessed memory, said: "The thief at the mouth of the tunnel," etc. And the virtue of Avraham was that he rose up out of this level of constraint, so that his soul cleaved in a higher love, until it would desire to strip itself of its garments of nogah that come from the body, so as to be in a state of self-nullification (bittul) toward Him alone, blessed be He, in a state of the soul's actual expiry (kelos hanefesh).

The Sages' saying about the thief who, at the mouth of the tunnel he is digging, calls on G-d illustrates the point: a person can believe in G-d and still do what the body wants. Avraham was different: he rose out of these constraints until his soul longed to shed its "garments of nogah," the layer bound to the body that is neither holy nor wholly evil, and to be nullified to G-d alone in kelos hanefesh, a yearning so strong that the soul would expire.

5 והנה אהבה זו באה מחמת התבוננות¹⁸ באור א"ס ב"ה עצמו הסוכ"ע דלית מחשבה ת"ב כלל¹⁹ כי מלכותך מלכות כ"ע²⁰ בחי' מלך לבד שהוא בחי' דבור כמ"ש דבר מלך שלטון.²¹

Now, this love comes from contemplating the Infinite Light (Or Ein Sof), blessed be He, itself, the light that encompasses all worlds (sovev kol almin), which no thought can grasp at all. For "Your kingship is a kingship over all worlds": [this is] the level of King alone, which is the level of speech, as it is written, "The word of a king is sovereign."

Avraham's love came from contemplating the Infinite Light that "encompasses" all worlds (sovev kol almin), beyond any grasp. By contrast, G-d's "kingship" over the worlds is only the level of "King," whose instrument is speech, as a king rules by his word.

וכמאמר ברוך שאמר²² והיה העולם אמירה בלבד שמזה נמשך חיות כל העולמות וקיומם והתהוותם מאין ליש שאין זה אלא בחי' הארה בעלמא

And as in the saying, “Blessed is He who spoke, and the world came to be”: by an utterance alone, from which is drawn the life-force of all the worlds, their existence and their coming into being from nothing into something; and this is no more than the level of a mere glimmer.

The prayer “Blessed is He who spoke, and the world came to be” shows that all creation comes from mere speech. So all the life, existence and creation of the worlds from nothing is only a faint glimmer of G-d's light.

וכמ"ש תתברך בשמים ממעל²³ ועל הארץ מתחת על כל שבה מעשה ידיך²⁴ שכל העולמות שמים וארץ מן הארץ לרקיע ת"ק שנה^{25, 26} אינה

And as it is said, “May You be blessed in the heavens above and on the earth below, for all the praise of the work of Your hands”: for all the worlds, heaven and earth — from the earth to the firmament is [a journey of] five hundred years — are nothing

A second proof comes from the blessing before the Shema, which calls heaven and earth “the work of Your hands.” Even worlds so vast that, according to the Talmud, the distance from the earth to the firmament is a five-hundred-year journey are only G-d's handiwork.

אלא בחי' מעשה ידיך שכמו במעשה ידי אדם עד"מ אינו מלובש אלא כח המעשה²⁷ שהוא לבוש החיצוני של הנפש.

but the level of “the work of Your hands.” For just as with the work of a person's hands, by way of analogy, nothing is invested [in it] but the power of action, which is the outer garment of the soul,

The analogy: what a person makes with his hands holds only his power of action, the outermost of the soul's garments of thought, speech and action. Nothing of the person's inner self is in it.

כך החיות המלובש בכל העולמות אינן אלא בבחי' כח המעשה שהוא כח החיצוני והארה בעלמא שאינו נוגע לעצמות ומהות הנפש כלל.

so too the life-force invested in all the worlds is only at the level of the power of action, which is an outer power and a mere glimmer, which does not touch the essence and being of the soul at all.

So too the divine life-force in all the worlds is like that outer power of action, a mere glimmer that does not touch G-d's essence. Contemplating this shows how far G-d Himself is beyond all the worlds.

6 ובורא קדושים ישתבח שמך²⁸ לעד כו' שהקדושים שהם מלאכים ונשמות הם בחינת שם כלכד שהוא ג"כ אינו אלא זיו והארה כו'

And "Creator of holy beings, may Your Name be praised forever," etc.: for the holy beings, which are angels and souls, are only the level of a name, which is also no more than a radiance and a glimmer, etc.,

Another phrase of the same blessing, "Creator of holy beings, may Your Name be praised," points to a higher level. The angels and souls, the "holy beings," relate to G-d's "Name," which is also only a radiance.

אלא שאינם בבחי' מעשה ידיך כמו חיצוניות העולמות כי הנה כח המעשה²⁹ המלוכש באיזה כלי או שאר דבר מעשה ידי אדם עד"מ

except that they are not at the level of "the work of Your hands," like the outer dimension (chitzoniyus) of the worlds. For as for the power of action invested in some vessel, or in any other thing that is the work of a person's hands, by way of analogy,

Yet they stand above the outer dimension of the worlds, which is "the work of Your hands." To explain the difference, the Alter Rebbe returns to the analogy of a craftsman's power of action invested in an object.

הנה הכח ההוא אין לו שייכות כלל עם עצמות ומהות הנפש כי נעשה נפרד מוכדל ממנו וע"י אחיזת הכלי עם הכח המלוכש בו אין נמשך עצמות אדם אחריו.

that power has no connection at all with the essence and being of the soul, for it has become separate and set apart from it. And by taking hold of the vessel with the power invested in it, the person's essence is not drawn after it.

That power becomes separate from the craftsman: holding the object does not draw the person himself along with it.

משא"כ בקראו שמו נמשך ג"כ עצמות האדם שהשם הוא זיו והארה הנוגע לעצמות הנפש ועודנו קשור ומיוחד עמה.

This is not so when one calls him by his name: then the person's essence is drawn as well, for the name is a radiance and a glimmer that touches the essence of the soul, and it is still bound and united with it.

A name is different. When a person is called by his name, he himself responds, because a name, though only a radiance, is still bound up with the essence of the soul.

אך עכ"ז אין זה אלא בחי' זיו. אבל הוא ית' בכבודו ובעצמו רם³⁰ ונשא כו'.

Nevertheless, this is only the level of radiance. But He, blessed be He, in His own glory and essence, is high and exalted, etc.

Still, a name is only a radiance. G-d Himself, "in His glory and essence," is exalted far above both the worlds and the holy beings.

7 והוא הוא הסוכ"ע ומעלה ומטה שוים לפניו כו'. וכמ"ש אני ה' לא שניתני³¹ ואי לזאת תשפך הנפש אל

חיק אביה³² ממש להיות נכספה

And it is He who is the light that encompasses all worlds (sovev kol almin), and above and below are equal before Him, etc. As it is written, "I, Havayah, have not changed." And therefore the soul will pour itself out into the very bosom of its Father, so as to be "longing,"

G-d Himself is the level that "encompasses all worlds," before whom above and below are the same; "I, Havayah, have not changed" teaches that He is no different after creation than before it. Grasping this, the soul pours itself out toward G-d like a child into its father's embrace, and begins to "long."

וגם כלתה נפשי³³ להיות בבחינת בטול ממש אליו ית' לבדו וכמ"ש מי לי בשמים³⁴ וז"ש אני ה' לא שניתני ואתם בני יעקב לא כליתם.

"and indeed my soul expires," so as to be in a state of complete self-nullification (bittul) toward Him alone, blessed be He, as it is written, "Whom do I have in heaven?" And this is [the meaning of] what is written, "I, Havayah, have not changed, and you, the children of Yaakov, have not expired."

The psalm continues, "and indeed my soul expires": the soul reaches complete self-nullification to G-d alone, as in "Whom do I have in heaven?" This is why the prophet joins "I have not changed" to "you have not expired."

פ"י שהנביא מתמה על ישראל הרי אני ה' לא שניתני ומפני מה לא כליתם שאין לכם כלות הנפש.³⁵

That is, the prophet wonders at Israel: Behold, "I, Havayah, have not changed," so for what reason "have you not expired," [meaning] that you do not have the soul's expiry (kelos hanefesh)?

Read this way, Malachi's verse is a prophet's astonished question: since G-d is unchanged by creation, why do Israel not reach kelos hanefesh, the soul's longing to the point of expiry?

אך דבר הגורם להיות מונע ומעכב את הנפש מבחי' בטול זה כמו שהעיד הכתוב ואתם בני יעקב לא כליתם הגם שיתבונן בגדולת א"ס ב"ה

But as for the thing that causes the soul to be held back and hindered from this level of self-nullification, as the verse testified, "and you, the children of Yaakov, have not expired," even though one contemplates the greatness of the Infinite One (Ein Sof), blessed be He,

The Alter Rebbe now asks what holds the soul back, as the verse testifies, even when a person contemplates G-d's greatness.

כי אני ה' לא שניתי ולא כל האדם זוכה למעלת ומדרגת אברהם שנעשה מרכבה בבחי' בטול ממש באהבה עליונה מחמת התבוננות זו. הנה הסבה היא חלישת כח הנפש שאין בכחה לצאת מנרתקה ומאסרה.³⁶

that "I, Havayah, have not changed," and not every person merits the virtue and rank of Avraham, who became a chariot in a state of complete self-nullification in the higher love because of this contemplation: the cause is the weakness of the soul's power, for it does not have the strength to go out of its sheath and its prison.

Not everyone becomes, like Avraham, a "chariot" of the higher love through such contemplation. The cause is the soul's weakness: it lacks the strength to break out of its sheath, the prison of the body.

8 והוא מ"ש כשל בעוני כח³⁷ שע"י העונות נכשל ונתחלש כח הנפש³⁸ וכמ"ש כי אם עונותיכם³⁹ היו מבדילים ביניכם לבין אלהיכם ולא עונות ממש אלא גשמיות הגוף וחומריותו הוא שנעשה מסך מבדיל

And this is what is written, "My strength stumbles through my iniquity": through iniquities the power of the soul stumbles and is weakened. And as it is written, "But your iniquities have separated between you and your G-d." And [this means] not actual iniquities; rather, the physicality of the body and its materiality is what becomes a separating screen,

The soul's weakness is tied to the verse "My strength stumbles through my iniquity" and to Isaiah's "your iniquities have separated between you and your G-d." The Alter Rebbe adds that the separating "screen" here is not actual sin but the body's physicality and coarseness.

שהוא הוא המצר וגבול שמגביל ומלביש את הנפש עד שמורידה לימשך אחריה ואינה יכולה לעלות ולצאת ממנה⁴⁰ וע"ז נאמר ותרא את עני אבותינו⁴¹ היינו מדות אהוי"ר כ"י אברהם מדת האהבה כ"י:

which is itself the constraint and limitation that limits and clothes the soul, until it brings it down to be drawn after it, and it cannot rise and go out of it. And of this it is said, "And You saw the affliction of our fathers": that is, the attributes of love and awe, etc., Avraham [being] the attribute of love, etc.

This physicality is the "constraint" of Egypt that hems in the soul and drags it after the body, so that it cannot rise. "And You saw the affliction of our fathers" in Egypt refers to the confinement of the attributes of love and awe, the attributes of the Patriarchs, with Avraham as the attribute of love.

SECTION 3 • 19-10

The Torah as strength and tushiyah

9 ולזה נתנה התורה לישראל⁴² שהתורה נק' עוז⁴³ שהיא הנותנת כח ועוז לנפש האלקית להתגבר על חומריות הגוף ונפש הבהמית וגסותן לצאת ממסגר אסיר.⁴⁴

And for this the Torah was given to Israel. For the Torah is called 'strength' (oz), since it is what gives power and strength to the G-dly soul to overcome the materiality of the body and of the animal soul, and their coarseness, so as to go out from the prisoner's confinement.

This is why the Torah was given. The Torah is called oz, "strength," because it gives the G-dly soul the power to overcome the coarseness of the body and the animal soul and to go free, like a prisoner leaving his confinement.

וזהו ה' עוז לעמו יתן⁴⁵ ה' יברך את עמו בשלום כי ע"י התורה שנק' עוז נעשה בשלום פ"י ב' שלום.

And this is [the meaning of] "G-d will give strength to His people; G-d will bless His people with peace": for through the Torah, which is called 'strength,' there comes about "with peace" (be-shalom), meaning two (beis) [kinds of] peace.

The verse "G-d will give strength (oz) to His people; G-d will bless His people with peace" is read accordingly: through the Torah, "strength," comes "peace." The word beshalom is read as beis shalom, "two peaces," since the letter beis stands for two.

כמארוז"ל עושה שלום בפמליא של מעלה⁴⁶ ובפמליא של מטה. שלום היינו התקשרות בפמליא של מעלה היינו בחי' גילוי אור א"ס ב"ה ממש בנפש האלקית להיות קשורה ומיוחדת בבחי' בטול ממש.

As our Sages, of blessed memory, said: "He makes peace in the household above and in the household below." 'Peace' means connection. In the household above, that is, the level of the revelation of the very Infinite Light (Or Ein Sof), blessed be He, in the G-dly soul, so that it be bound and united in a state of complete self-nullification (bittul).

The two are the Sages' "peace in the household above and in the household below." Peace means connection; in the "household above," the G-dly soul, the Infinite Light is revealed, so that the soul is bound to G-d in self-nullification.

10 ובפמליא של מטה היינו הארת כחות נפש האלקית המלוכשת בגוף ונה"כ שלא יהיה מונע ומעכב מצד הגוף ונפשו הבהמית רק שיהיו כולם מסכימים ומתרצים ליחוד זה כד אתכפייא ואתהפכא חשוכא לנהורא

And in the household below, that is, the shining of the powers of the G-dly soul that is clothed in the body and the animal soul, so that there be no holding back or hindrance from the side of the body and its animal soul; rather, that all of them agree and consent to this union, when there is subjugation (iskafya) and darkness is transformed into light (ishapcha).

Peace in the "household below" is within the person himself: the powers of the G-dly soul shine through the body and the animal soul, so that they do not resist but consent to this union with G-d. This is the state of iskafya and ishapcha, when the other side is subdued and its darkness becomes light.

כי התורה שנק' עוז נק' ג"כ תושיה⁴⁷ שמתשת כח הס"א שמצד הגוף כי לאום מלאום יאמץ^{48,49} וכשזה קם זה נופל.⁵⁰

For the Torah, which is called 'strength,' is also called tushiyah, for it weakens (mateshes) the power of the sitra achra (the other side) that comes from the body; for "one nation shall prevail over the other nation," and when this one rises, that one falls.

The Torah is also called tushiyah, which the Talmud connects with mateshes, "weakens": it saps the strength of the sitra achra that comes from the body. As the verse said of Yaakov and Esav, "one nation shall prevail over the other": when one rises, the other falls.

אך להבין כיצד הוא העוז של התורה ליתן כח לנפש האלקית ולהתיש כח גשמיות הגוף וחומריותו הלא גם התורה נתלבשה בענינים גשמיים⁵¹ תרומות ומעשרות כו'.

But [we need] to understand how the Torah's strength gives power to the G-dly soul and weakens the power of the body's physicality and materiality. Is not the Torah, too, clothed in physical matters, terumos and tithes, etc.?

A question follows: how can the Torah strengthen the soul against physicality, when the Torah itself is clothed in physical matters, such as the laws of terumos (the portion of the harvest given to the kohanim) and tithes?

אמנם הנה נודע כי מקור התורה ויסודה בהררי קדש⁵² עליון מאא"ס ב"ה בעצמו ובכבודו הסוכ"ע אני ה' לא שנית אורייתא וקוב"ה כולא חד.^{53, 54}

However, it is known that the source of the Torah and its foundation are in the "holy mountains" on high, from the Infinite Light, blessed be He, in His very self and His glory, which encompasses all worlds: "I, Havayah, have not changed." "The Torah and the Holy One, blessed be He, are all one."

The answer: the Torah's source is in the "holy mountains" above, in G-d's own essence, the level that encompasses all worlds and does not change. "The Torah and the Holy One, blessed be He, are all one," so the Torah's strength is G-d's own.

SECTION 4 • ¶11-14

"Saying": G-d's word in our mouths

11 והנה עיקר קבלת התורה הוא מ"ש בעשרת הדברות וידבר אלקים⁵⁵ את⁵⁶ כל הדברים האלה לאמר אנכי.

Now, the essence of the receiving of the Torah is what is written in the Ten Commandments: "And G-d spoke all these words, saying (leimor): I (Anochi)..."

The heart of receiving the Torah is in the opening of the Ten Commandments: "And G-d spoke all these words, saying: I (Anochi)...." The Alter Rebbe focuses on the word "saying" (leimor).

דלכאורה מלת לאמר אין לה הבנה⁵⁷ ואינה⁵⁸ כמו כל לאמר שבמקרא⁵⁹ שפ"י לאמר לזולתו. משא"כ בעשרת הדברות א"א לפרש כך

For seemingly the word 'saying' (leimor) cannot be understood. It is not like every 'saying' in Scripture, whose meaning is 'to say [it] to someone else.' But in the Ten Commandments it is impossible to explain it this way,

Elsewhere in Scripture, "saying" means "to say it to others," as when G-d speaks to Moshe for him to pass the words on. That cannot be its meaning here.

שהרי כל ישראל שמעו⁶⁰ ופכ"פ דבר⁶¹ ה' את אשר ישנו פה⁶² ואת אשר איננו פה כו'.

for all Israel heard, and “face to face G-d spoke,” “with the one who is here and with the one who is not here,” etc.

At Sinai all Israel heard G-d directly, “face to face,” and the covenant included even those “not here,” the generations to come. No one was left to whom the words still had to be told.

אך פ"י הוא לאמר ולדבר את כל דברי התורה מה שכבר נאמר למשה מסיני כי כל מקרא ומשנה הלכות ואגדות כולם נאמרו למשה בסיני הגם שבגמרא הוזכרו שמות תנאים ואמוראים⁶³ שאמרו הלכה זו

Rather, the meaning is: to say and to speak all the words of the Torah, what was already said to Moshe from Sinai. For all of Scripture and Mishnah, halachos and aggados, were all said to Moshe at Sinai. Even though the Gemara mentions the names of the Tannaim and Amoraim who said this halachah,

The new meaning: “saying” refers to Israel themselves saying and speaking all the words of Torah that had already been given to Moshe at Sinai. All of Scripture and Mishnah, halachos and aggados, were given at Sinai, even when the Talmud records them in the names of later sages.

כמו ב"ש אומר כך כו' היינו דבר ה' זו הלכה⁶⁴ שנאמרה למשה מסיני שיצא מפי אותו תנא ואמורא.

as in “Beis Shammai say thus,” etc., that is, “the word of G-d — this is halachah,” which was said to Moshe from Sinai, which came out of the mouth of that Tanna or Amora.

So when the Talmud says “Beis Shammai say thus,” the ruling is still “the word of G-d,” which the Talmud defines as halachah, given at Sinai and now spoken through the mouth of that sage.

12 וכענין דברי אשר שמתי בפ"ך⁶⁵ וכח זה ניתן לישראל להיות הלכה היוצאת מפיהם דבר ה' ממש

שנאמרה למשה מסיני ניתן בזמן קבלת התורה בעשרת הדברות לאמר מה שכבר נאמרה

This is like “My words which I have placed in your mouth.” And this power was given to Israel, that the halachah coming out of their mouths should be the very word of G-d that was said to Moshe from Sinai; it was given at the time of the receiving of the Torah, in the Ten Commandments: “saying” (leimor), [saying] what had already been said;

This is like Isaiah's promise, “My words which I have placed in your mouth.” The power for halachah spoken by Jews to be G-d's own word from Sinai was given at Sinai, in that one word “saying”: to say again what had already been said.

דהיינו בחיי בטול אליו ית' שאין הדבור נעשה נפרד⁶⁶ אצל האדם להיות יוצא מפי עצמו כאלו הוא שלו רק

that is, the level of self-nullification (bittul) toward Him, blessed be He, so that the speech does not become something separate for the person, coming out of his own mouth as though it were his; rather,

That power is self-nullification: the words of Torah do not become the speaker's own, as though he were their author.

כמ"ש תען לשוני אמרתך⁶⁷ שהתורה היא אמרתך אלא שלשוני תען כעונה אחר האומר מה שהוא אומר.

as it is written, "My tongue shall answer Your word": for the Torah is "Your word," only that "my tongue answers," like one who answers after the speaker with what he says.

The verse "My tongue shall answer Your word" describes this. The Torah is G-d's word, and the person's tongue only "answers," repeating it after the One who speaks.

13 ויו"ד הדברות הן כללות כל התורה שבקבלתן עשרת הדברות מפי הגבורה קבלו כל התורה להיות בחיי בטול אצלם לדבר ה' המדבר בפיהם ולהיות

And the Ten Commandments are the general principles of the whole Torah, so that by receiving the Ten Commandments from the mouth of the Almighty they received the whole Torah: that there be in them the level of self-nullification (bittul) to the word of G-d that speaks in their mouths, and that they be

The Ten Commandments contain the whole Torah in general form, so receiving them from G-d's mouth meant receiving the whole Torah. What Israel received was the self-nullification through which G-d's word speaks in their mouths.

רק כעונה אחר האומר שהוא ענין גילוי אור א"ס למטה כמו למעלה בבחי' בטול ממש.

only like one who answers after the speaker, which is the revelation of the Infinite Light (Or Ein Sof) below as above, in a state of complete self-nullification.

They were to be only like one who repeats after the speaker. This is the revelation of the Infinite Light below just as above, in complete self-nullification.

14 ומזה יתבונן המשכיל ויפול עליו אימה ופחד בעסק התורה בשומו ללבו כי דבר ה' הוא ממש שנאמר למשה מסיני.

From this the thoughtful person will reflect, and dread and fear will fall upon him in his Torah study, when he takes to heart that it is truly the word of G-d, which was said to Moshe from Sinai.

A practical consequence: a thoughtful person who takes to heart that the Torah he studies is truly G-d's word from Sinai will be filled with dread and fear as he learns.

וזה שארז"ל ע"פ והודעתם לבניך ולבני בניך וסמיך ליה יום אשר עמדת⁶⁸ כו' מה להלן באימה ויראה כו' אף כאן כו' שלכאורה אינו מובן דמיון זה מה להלן אף כאן כו'

And this is what our Sages, of blessed memory, said on the verse "And you shall make them known to your children and your children's children," next to which is [written] "the day that you stood," etc.: "Just as there [it was] in dread and awe, etc., so too here," etc. For seemingly this comparison, "just as there, so too here," etc., is not understood,

The Sages learned this from two adjacent verses: "make them known to your children," followed by "the day that you stood" at Sinai. As Sinai was in dread and awe, so must Torah study be; but the Alter Rebbe asks how the comparison holds.

שהרי במעמד הר סיני וכל העם רואים את הקולות⁶⁹ ופכ"פ דבר⁷⁰ ה'. משא"כ בעסק התורה של כל אדם כשלומד בפני עצמו.

since at the standing at Mount Sinai "all the people saw the voices," and "face to face G-d spoke." This is not so with the Torah study of every person when he learns by himself.

At Sinai the people saw the voices and heard G-d face to face, while a person studying alone has no such experience. Why should he feel the awe of Sinai?

אלא הענין הוא כמש"ל כי גם עסק התורה שבכ"א ובכל זמן הוא דבר ה' ממש שנאמר למשה מסיני. ועל ידי זה תפול עליו אימה ויראה כאלו קבלה היום מהר סיני:⁷¹

But the explanation is as written above: that the Torah study of each person, at any time, is also truly the word of G-d that was said to Moshe from Sinai. And through this, dread and awe will fall upon him, as if he received it today from Mount Sinai.

The answer is the point just made: every person's Torah study, at any time, is the very word of G-d given at Sinai. Knowing this brings awe, as if he were receiving the Torah from Mount Sinai today.

SECTION 5 • ¶15-17

Anochi and the way out of Egypt

15 והנה עסק התורה בבחי' בטול זה הוא הנותן עוז ותעצומות⁷² לנפש האלקית⁷³ ותושיה לסט"א.

Now, Torah study in this state of self-nullification (bittul) is what gives strength and might to the G-dly soul, and tushiyah to the sitra achra (the other side).

Torah study in this self-nullification is what gives the G-dly soul "strength and might" and acts as tushiyah, weakening the sitra achra.

וזהו אנכי ה' אלקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים⁷⁴ כי בקבלת התורה נמשך בחי' אנכי דהיינו אנכי ממש עצמותו ומהותו ית' הסוכ"ע כו'.

And this is [the meaning of] "I (Anochi) am Havayah your G-d, who brought you out of the land of Egypt": for through receiving the Torah the level of Anochi is drawn down, that is, the very Anochi, His essence and being, blessed be He, which encompasses all worlds (sovev kol almin), etc.

This is hinted in the first commandment, "I (Anochi) am Havayah your G-d, who brought you out of Egypt." Receiving the Torah drew down Anochi, "I" in the fullest sense: G-d's own essence, which encompasses all worlds.

16 וכמ"ש והיו הדברים האלה⁷⁵ אשר אנכי מצוך היום כו' ובחי' אנכי זה נמשך לישראל בבחי' הוי"ה דהיינו ע"י צמצום והתפשטות כנ"ל עד שנעשה בבחי' אלקיך ממש

As it is written, "And these words which I (Anochi) command you today," etc. And this level of Anochi is drawn to Israel through the level of Havayah, that is, through tzimtzum (contraction) and expansion, as mentioned above, until it becomes the level of 'your G-d' (Elokecha) itself.

The same Anochi appears in "these words which I (Anochi) command you today." This essence reaches Israel through the Name Havayah, by contraction and expansion, until it becomes Elokecha, "your G-d," in actuality.

ואזי אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבחי' מצרים וגבולים שמצד הגוף ונה"ב המגבילים ומלבישים את נפש האלקית ומעכבים לצאת מנרתקה

And then [comes] "who brought you out of the land of Egypt (Mitzrayim)": out of the level of constraints (meitzarim) and limits that come from the body and the animal soul, which limit and clothe the G-dly soul and keep [it] from going out of its sheath.

Then comes "who brought you out of the land of Egypt": out of the meitzarim, the constraints of the body and the animal soul that limit the G-dly soul and keep it from leaving its sheath.

וכמ"ש ואעלה אתכם מעני מצרים אל ארץ טובה ורחבה^{76.77} כי ע"י קבלת אנכי דהיינו בחי סוכ"ע ואני ה' לא שנית בעסק התורה בבחי בטול כו' הוא הנותן כח לנפש האלהית.

As it is written, "And I will bring you up out of the affliction of Egypt to a good and spacious land." For through receiving Anochi, that is, the level of the light that encompasses all worlds (sovev kol almin) and "I, Havayah, have not changed," in Torah study in a state of self-nullification (bittul), etc., it is this that gives power to the G-dly soul.

The verse "I will bring you up out of the affliction of Egypt to a good and spacious land" describes the result. Receiving Anochi, the transcendent level of "I have not changed," through self-nullifying Torah study is what gives the G-dly soul its power.

17 ותושיה לתאוות הגוף כו'. וזהו ענין אנשי יריחו⁷⁸ היו כורכין את שמע ולא היו מפסיקין בין אחד ואהבת.⁷⁹

And [it is] tushiyah to the desires of the body, etc. And this is the matter of the people of Jericho, who would run together (korchin) the Shema, and would not pause between 'One' (echad) and 'And you shall love' (ve'ahavta).

The Torah also weakens the body's desires. This explains the custom of the people of Jericho, who recited the Shema without a pause between "One" and "And you shall love," that is, without saying "Blessed be the Name of the glory of His kingdom" in between.

כי ע"י קבלת בחי אחד דהיינו בחי יחודא עלאה שהוא בחי בטול ממש לאור א"ס

For through receiving the level of 'One,' that is, the level of the higher unity (yichuda ila'ah), which is the level of complete self-nullification (bittul) to the Infinite Light (Or Ein Sof),

The reason: receiving "One" means receiving the higher unity (yichuda ila'ah), in which everything is nullified before the Infinite Light.

ב"ה הסוכ"ע כנ"ל תגדל האהבה ביתר שאת עד שתהיה בכל לבבך בשני יצריך⁸⁰ דאתכפא ס"א ואתהפכא חשוכא לנהורא שמבחי בטול זה נמשך עוז ותושיה כנ"ל.

blessed be He, which encompasses all worlds (sovev kol almin), as mentioned above, the love will grow with surpassing loftiness, until it is "with all your heart," with both your inclinations, when the sitra achra (the other side) is subdued (iskafya) and darkness is transformed into light (ishapcha); for from this level of self-nullification are drawn strength and tushiyah, as mentioned above.

From that self-nullification love grows until it is "with all your heart," which the Mishnah explains as with both inclinations, the good and the evil, since the animal side is subdued and even transformed. So "One" leads straight into "And you shall love."

משא"כ בשכמל"ו הרי כתיב מלך אלהים על גוים כי שם זה הוא חיות העולמות ואפי' עכו"ם בכלל.⁸¹

This is not so with 'Blessed be the Name of the glory of His kingdom forever and ever': for it is written, "Elokim reigns over the nations," since this Name is the life-force of the worlds, and even idolaters are included.

"Blessed be the Name of the glory of His kingdom" is different. It refers to Elokim, G-d as the life-force of the worlds, which, as the verse "Elokim reigns over the nations" shows, gives life even to idolaters.

וכענין שארז"ל לא כאברהם שיצא ממנו ישמעאל^{82,83} כו' אלא שאנו אומרים בשכמל"ו בחשאי כי ועד הוא ג"כ אחד אלא שהוא בחילופי דאטוון⁸⁴ כמ"ש בזוהר:⁸⁵

This is like what our Sages, of blessed memory, said: "Not like Avraham, from whom Yishmael came forth," etc. Only, we say 'Blessed be the Name of the glory of His kingdom forever and ever' in a whisper, because 'forever' (va'ed) is also 'One' (echad), except that it is in an exchange of letters, as is written in the Zohar.

This connects to the Sages' teaching about Yaakov's sons, "not like Avraham, from whom Yishmael came"; in the Talmud's telling, when they declared the Shema, Yaakov answered "Blessed be the Name...." We say it only in a whisper because, as the Zohar explains, its va'ed ("forever") is echad ("One") with its letters exchanged, so that "One" is not said openly.

SECTION 6 • ¶18-21

The moon and the sun

18 ובוה יובן מה שישראל מונים ללבנה.⁸⁶ כי הלבנה לית לה מגרמה כלום⁸⁷ רק שמקבלת האור שלה מאור השמש להאיר על הארץ.

With this we can understand why Israel reckons by the moon. For the moon has nothing of its own; it only receives its light from the light of the sun, to shine upon the earth.

The maamar now turns to the moon, by which Israel reckon their calendar. The moon has no light of its own; all its light is received from the sun.

ולכן בכל חודש וחודש מתמעטת קודם חידושה עד שנעשית בבחי' נקודה⁸⁸ מפני שבאה תחת אור השמש ממש לקבל ממנה

Therefore, every month it diminishes before its renewal until it becomes the level of a point, because it comes directly under the light of the sun to receive from it;

Each month, before its renewal, the moon shrinks to a mere point, because it stands directly beneath the sun to receive from it.

ולכן אינה מאירה על הארץ והולכת ואור עד מילוי הלבנה והכל מאור השמש ממש שהלבנה לית לה מגרמה כלום.

therefore it does not shine upon the earth. And it grows steadily brighter until the moon is full, and all of it is from the very light of the sun, for the moon has nothing of its own.

In that position it gives no light to the earth; afterward it grows brighter until it is full, and all of that light is the sun's. Its waning and waxing show that it has nothing of its own.

19 ואחר מילוי הלבנה חוזרת ומתמעטת להיות בבחינת נקודה בסוף החדש עד שחוזרת ומתחדשת. וככל הדברים האלה וכמשל הזה כך הוא ענין ישראל⁸⁹

And after the moon is full, it diminishes again, becoming the level of a point at the end of the month, until it is renewed again. And in keeping with all these words and with this analogy, so it is with Israel,

After it is full, the moon wanes again to a point at the end of the month and is then renewed. Israel are like the moon in all of this.

שהם בחי' בטול לאור א"ס ב"ה הסוכ"ע ותורתם ועבודתם הם בבחינת דלית להון מגרמיהון כלום. שאינו בבחי' יש מי שלומד יש מי שאוהב כו'.

who are the level of self-nullification (bittul) to the Infinite Light (Or Ein Sof), blessed be He, which encompasses all worlds (sovev kol almin); and their Torah and their divine service are at the level of 'they have nothing of their own,' that is, it is not at the level of 'there is one who learns, there is one who loves,' etc.

Israel are nullified to the Infinite Light, and their Torah study and service "have nothing of their own," like the moon. There is no independent self who learns or who loves.

אלא הכל בבחי' בטול לאור א"ס ב"ה ממש ואור א"ס ב"ה ממש הוא השוכן בתוך

Rather, everything is in a state of self-nullification to the very Infinite Light, blessed be He, and it is the very Infinite Light, blessed be He, that dwells within

Everything is nullified to the Infinite Light, and it is the Infinite Light itself that dwells within their Torah and their service.

תורתם ועבודתם ודבר ה' זו הלכה⁹⁰ היא המדברת בפיהם וזו היא בחי' שמש כמ"ש כי שמש ומגן הוי"ה אלקים.⁹¹ שבחי הוי"ה נקי שמש.

their Torah and their divine service, and “the word of G-d — this is halachah” is what speaks in their mouths. And this is the level of ‘sun,’ as it is written, “For Havayah Elokim is a sun and a shield”: for the level of Havayah is called ‘sun.’

So the halachah they speak is “the word of G-d,” speaking through them. This is the “sun” of the verse “For Havayah Elokim is a sun and a shield”: the Name Havayah is the sun, the source of the light that Israel, like the moon, receive.

20 ובחי' אלהים נקי מגן כוי כמ"ש במ"א. והתורה נמשך משם הוי"ה. וזהו ענין תורה ועבודה וגמ"ח שצריך להיות שלשתן דוקא כי גמ"ח היינו צדקה.

And the level of Elokim is called ‘shield,’ etc., as explained elsewhere. And the Torah is drawn from the Name Havayah. And this is the matter of Torah, divine service and acts of kindness (gemilus chasadim), that all three of them, specifically, are needed. For acts of kindness means tzedakah.

The Name Elokim, which conceals and limits, is called the “shield”; the maamar only notes that this is explained elsewhere. The Torah comes from the Name Havayah, the “sun.” The maamar then turns to the three things on which, the Mishnah says, the world stands, Torah, divine service and acts of kindness, all three of which are needed; acts of kindness here means tzedakah, charity.

וצדקה היא כללות כל התורה שנק' בשם צדקה ובפרטות מעשה הצדקה ממש שהצדקה היא להחיות רוח שפלים⁹² היא בחי' שמש כמ"ש וזרחה לכם יראי שמי⁹³ שמש צדקה. כי כמו שהצדקה היא להחיות רוח שפלים.

And tzedakah is the whole Torah in general, which is called by the name ‘tzedakah,’ and in particular the actual deed of tzedakah. For tzedakah, which is “to revive the spirit of the lowly,” is the level of ‘sun,’ as it is written, “And there shall shine for you who fear My Name a sun of tzedakah.” For just as tzedakah is “to revive the spirit of the lowly,”

Tzedakah has a broad sense, the whole Torah, which is called “tzedakah,” and a specific one, actual charity. Charity “revives the spirit of the lowly,” and so it is like the sun, as the verse speaks of “a sun of tzedakah.”

21 וכן אור השמש הוא להאיר במקום חשך שאין בו אור שהיא בחי' השפעה מלמעלה למטה.

So too the light of the sun is to shine in a place of darkness that has no light, which is the level of influence from above to below.

Just as charity revives the lowly, sunlight shines into darkness where there is no light. Both are an influence from above to below.

והשפעה זו היא ע"י בחי' עבודה שהוא בחי' בטול ממטה למעלה אור א"ס ב"ה הסוכ"ע להיות השפעת אוא"ס ב"ה ממש שורה ומתגלה למטה כמו למעלה דהיינו כמו בטול הלכנה לאור השמש ממש:

And this influence is through the level of divine service (avodah), which is the level of self-nullification (bittul) from below to above, [to] the Infinite Light (Or Ein Sof), blessed be He, which encompasses all worlds (sovev kol almin), so that the influence of the very Infinite Light, blessed be He, rest and be revealed below as above; that is, like the self-nullification of the moon to the very light of the sun.

This influence comes through divine service, which is self-nullification from below upward toward the Infinite Light. Through it the Infinite Light rests and is revealed below as it is above, just as the moon, nullified before the sun, receives its light.

SECTION 7 • ¶22-23

Rosh Chodesh Sivan

22 וזהו בחדש השלישי לצאת בני ישראל מארץ מצרים ביום הזה⁹⁴ כו' כי בצאת ישראל ממצרים התחילו לספור ספירת העומר כמ"ש שבעה שבועות תספור לך.⁹⁵ והם הכנה להיות קבלת התורה בשבועות.

And this is [the meaning of] "In the third month after the children of Israel went out of the land of Egypt, on this day," etc. For when Israel went out of Egypt they began to count the counting of the Omer, as it is written, "Seven weeks shall you count for yourself." And these are a preparation for the receiving of the Torah on Shavuot.

The maamar returns to its opening verse. When Israel left Egypt they began counting the Omer, "seven weeks shall you count," as a preparation for receiving the Torah on Shavuot.

דהיינו להיות גילוי אוא"ס ב"ה למטה כמו למעלה בבחי' בטול אליו ית' לאמר אחר מה שיאמר הוא ולהיות דבר ה' ממש בתוך בני ישראל בעסק תורתם.

That is, so that there be a revelation of the Infinite Light (Or Ein Sof), blessed be He, below as above, in a state of self-nullification (bittul) toward Him, blessed be He: to 'say' after what He will say, and that the very word of G-d be within the children of Israel in their Torah study.

The goal of that preparation was the revelation of the Infinite Light below as above through self-nullification: that Israel "say" after G-d what He says, so that His very word is present in their Torah study.

23 ובשבוע הז' ביום ג' בו הוא כאלו כבר נכנסה כל השבוע ונעשו אז ישראל מוכנים ועומדים⁹⁶ לקבל בחי' בטול זה.

And in the seventh week, on its third day, it is as if the whole week had already come in, and Israel then became prepared and standing ready to receive this level of self-nullification (bittul).

Rosh Chodesh Sivan, the day Israel reached Sinai, is the third day of the seventh week of the Omer. By then it is as if the whole week had come, so Israel were already prepared to receive this self-nullification.

והיה אז מולד הלבנה שהוא גילוי אוא"ס ב"ה אחר בטול הלבנה אליו. ולכן נק' ביום הזה סתם כי יום היינו אור וגילוי

And then was the birth of the moon (molad), which is the revelation of the Infinite Light (Or Ein Sof), blessed be He, after the moon's self-nullification to Him. Therefore it is called simply "on this day," for 'day' means light and revelation,

That day was also the birth of the new moon: after the moon's nullification to the sun, when it shrinks to a point, comes a new revelation of light. This is why the verse calls it simply "this day," since "day" means light and revelation.

כמ"ש ויקרא אלהים לאור יום והיינו גילוי ואהבה שבבחי' בטול אליו ית' (שבחי' אהבה זו נק' היום הזה כי פי' זה הוא בחי' יחוי"ע שלכן משרע"ה נתנבא בזה.⁹⁷

as it is written, "And G-d called the light 'day.'" And this is the revelation and the love that is in a state of self-nullification toward Him, blessed be He. (For this level of love is called 'this day' (hay-om hazeh), because the meaning of 'this' (zeh) is the level of the higher unity (yichuda ila'ah), which is why Moshe our teacher, peace be upon him, prophesied with 'this.'

As in "G-d called the light 'day,'" day is revelation, here the revelation of a love that comes from self-nullification. In a parenthesis the Alter Rebbe adds that this love is called "this day" because zeh, "this," signifies the higher unity; the Sages teach that Moshe alone prophesied with the words "This is the thing."

ובר"ח מקבלת כנ"י מוחין מחכמה. עמ"ש בד"ה והיה מדי חדש.⁹⁸ לכן האהבה היא בבחי' בטול)

And on Rosh Chodesh the Community of Israel (Knesses Yisrael) receives the intellect (mochin) from Chochmah (wisdom); see what is written in the discourse beginning "And it shall be, from one new moon to the next." Therefore the love is in a state of self-nullification.)

On Rosh Chodesh the Community of Israel receives mochin, intellect, from Chochmah, as explained in the discourse beginning "And it shall be, from one new moon to the next." Therefore the love of that day is a love of self-nullification.

כי ואהבת⁹⁹ ב"פ אור ואזי באו למדבר סיני שירדה שנה¹⁰⁰ כו' דהיינו ענין תושיה שמתשת כח הס"א
כו' ומדבר מלשון דבור

For 'And you shall love' (ve'ahavta) is twice 'light' (or) [in numerical value]. And then "they came to the wilderness of Sinai," where hatred (sin'ah) descended, etc., that is, the matter of tushiyah, which weakens the power of the sitra achra (the other side), etc. And 'wilderness' (midbar) is from the word 'speech' (dibbur),

The numerical value of ve'ahavta, "And you shall love" (414), is twice that of or, "light" (207), which is why this love is called "day." Then Israel came to Sinai, whose name the Talmud links to sin'ah, "hatred," here meaning tushiyah, the weakening of the sitra achra; and midbar, "wilderness," is related to dibbur, "speech."

כמו ומדברך נאווה¹⁰¹ ונק' מדבר בתוספת מ' כי המ' הוא מאותיות האמנות"י שהן להקטין הענין¹⁰²
כלומר שאין בזה בחי' דבור בפ"ע רק בחי' שכבר נדבר

as in "and your speech (midbarech) is lovely." And it is called midbar with an added mem, because the mem is one of the letters 'he'emantiv,' which serve to diminish the matter; that is to say, in this there is no level of speech in its own right, only the level of what has already been spoken,

As in "your speech (midbarech) is lovely," midbar means speech, but with an added mem, one of the letters (remembered as he'emantiv) that are added to a root, which the Alter Rebbe says diminish its sense. Midbar is thus speech that is not independent, only a repetition of what has already been spoken.

דהיינו שהדבור הוא בחי' בטול בדבר ה' המדבר בו (ועמ"ש בד"ה הנ"ל) ואזי ויסעו מרפידים.¹⁰³

that is, the speech is in a state of self-nullification within the word of G-d that speaks in him (and see what is written in the discourse mentioned above). And then "they journeyed from Refidim":

Such speech is nullified within the word of G-d that speaks through the person, and the text again refers to the discourse on Rosh Chodesh for more. Then the verse says, "they journeyed from Refidim."

בחי' רפיון ידים כמארז"ל למה נק' שמה רפידים¹⁰⁴ כו' דהיינו בחינת חלישת כח הנשמה רק שניתנה
להם עוז ותעצומות לנשמה ותושיה לס"א כו':

the level of slackness of hands (rifyon yadayim), as our Sages, of blessed memory, said, "Why was its name called Refidim?" etc., that is, the level of weakness of the soul's power; only, they were given strength and might for the soul, and tushiyah to the sitra achra, etc.

The Talmud reads Refidim as rifyon yadayim, "slackness of hands," here the weakness of the soul. Israel left that weakness behind because they were given strength and might for the soul and tushiyah against the sitra achra, the gift of the Torah described throughout the maamar.

IN ONE'S AVODAH

A person who takes to heart that the Torah he is learning is truly the word of G-d given at Sinai will feel dread and awe as he studies, as if he were receiving it today. And Torah studied in self-nullification, as one who only repeats what G-d says, is what gives the G-dly soul the strength to overcome the body and weakens the sitra achra, where contemplation alone has left a person unmoved.

QUESTIONS FOR DISCUSSION

1. Why does the Alter Rebbe say that contemplating G-d's greatness is not enough to free the soul, and what does the Torah add that even the Patriarchs' love did not?
2. How does the word "saying" (leimor) in the Ten Commandments become the basis for saying that every halachah a sage speaks is G-d's word from Sinai?
3. How do a craftsman's handiwork and a person's name differ in their connection to the self, and how does the maamar apply this to the worlds and to angels and souls?
4. What does the moon, which shrinks to a point when it stands closest beneath the sun, teach about self-nullification and receiving light?
5. Why did the people of Jericho go straight from "One" to "And you shall love," and why is "Blessed be the Name of the glory of His kingdom" said in a whisper?

SOURCES AND REFERENCES

Notes

PARAGRAPH 1

1

בחדש השלישי

The note records that this maamar was also printed in the Lemberg edition of Torah Ohr, on folio 5a.

KEHOT'S NOTE

נדפס גם בתור"א לעמבערג דף ה, א. הנחת כ"ק אדמו"ר האמצעי בסה"מ תקס"ז ע"ק: בשבת שלפני שבועות. ובעי שעה ביאור נוסף. ראה לעיל בציונים לכ"ק אדמו"ר ז"ע. הגהות וקיצורים באוה"ת יתרו ע"י תשעב. תשעג. תשצ. שי"ך לביאור ע"י תשצב. קיצורים בכרך ח ע"י בתתקעה. עוד קטע לכאן ע"י בתתקעו. חלק נעתק גם בסה"מ תרל"ג כרך א ע"י רצג עם הגהות ושינויים (מיוסד על הנדפס באוה"ת פ' יתרו ע"י תשעג). וראה גם באוה"ת יתרו ע"י תשסח ואילך. חלק מהמאמר הושווה לכו"ך 1052 כתי"ק מהר"ל (רוב הכת"י דהה מאוד וא"א לפענח האותיות). לכללות מאמר זה ראה אוה"ת יתרו ע"י תתסו. בסה"מ תרנ"ה ע"י פח [שמיוסד על ד"ה בסי תרל"ג הנ"ל]. ד"ה באתי לגני תשל"ו. פלח הרמון שמות ע"י רכ.

2

בחדש השלישי

The verse that opens the account of the giving of the Torah: Israel reached the wilderness of Sinai in the third month after the Exodus, "on this day." The maamar asks why it says only "this day," and at its end reads the phrase as the revelation that came on the day of the new moon.

שמות י"ט:1א: Exodus 19:1

בחדש השלישי לצאת בני־ישראל מארץ מצרים ביום הזה באו מדבר סיני:

In the third month after the children of Israel were gone forth out of the land of Egypt, the same day came they into the wilderness of Sinai.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

שבת פ"ו ב:ה: Shabbat 86b:5

תנו רבנן: בשש"י בחדש ניתנו עשרת הדברות לישראל. רבי יוסי אומר: בשבועה בו. אמר רבא: דכולי עלמא בראש חדש אתו למדבר סיני. כתיב ה'א: "ביום הזה באו מדבר סיני", וכתיב ה'ב: "החדש הזה לכם ראש חדשים" — מה להלן ראש חדש, אף כאן ראש חדש. ודכולי עלמא, בשבת ניתנה תורה לישראל. כתיב ה'א: "זכור את יום השבת לקדשו", וכתיב ה'ב: "ויאמר משה אל העם זכור את היום הזה" — מה להלן בעצומו של יום, אף כאן בעצומו ...

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

KEHOT'S NOTE

שמות יט, א. ראה בשיחת ש"פ שלח תשמ"ח בהערה 31 ההדגשה "מה שמתן תורה הי' "בחודש השלישי" ולא נזכר באיזה יום בחודש [עד שיש בזה ב' דיעות בגמרא (שבת פו, ב) וכן בתושב"ע"פ (שם פז, א) — "ירחא תליתאי" (ומש"נ (יתרו יט, טז) "ביום השלישי", "יומא תליתאי" — הי"ז לא יום השלישי בחודש, כ"א מימי הכנה (הגבלה) למ"ת]. ע"ש.

3

ביום הזה . . . שהוה בר"ח

Or HaTorah notes that the analogy from "this... this" is in the Gemara, Shabbat 86b, and adds at the foot of the page that this answers Tosafos' question there: why the Talmud

learns the day from "this... this" and not from "wilderness... wilderness" (midbar... midbar).

שבת פ"ו ב:ה: Shabbat 86b:5

תנו רבנן: בשש"י בחדש ניתנו עשרת הדברות לישראל. רבי יוסי אומר: בשבועה בו. אמר רבא: דכולי עלמא בראש חדש אתו למדבר סיני. כתיב ה'א: "ביום הזה באו מדבר סיני", וכתיב ה'ב: "החדש הזה לכם ראש חדשים" — מה להלן ראש חדש, אף כאן ראש חדש. ודכולי עלמא, בשבת ניתנה תורה לישראל. כתיב ה'א: "זכור את יום השבת לקדשו", וכתיב ה'ב: "ויאמר משה אל העם זכור את היום הזה" — מה להלן בעצומו של יום, אף כאן בעצומו ...

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

KEHOT'S NOTE

מכילתא שם. שבת פו, ב. באוה"ת יתרו ע"י תשעג שגוי"ש הזה הזה בגמרא פ"ט דשבת דפ"ו ע"ב. וראה בסוף העמוד שם: ובזה מתורץ קושי' התוספות שם בשבת אמאי יליף הזה הזה ולא מדבר מדבר ע"ש.

4

החדש הזה לכם

G-d's words to Moshe and Aharon in Egypt: "This month shall be for you the head of months." Because it speaks of the new moon, the shared word "this" shows that "this day" at Sinai was Rosh Chodesh.

שמות י"ב:2: Exodus 12:2

החדש הזה לכם ראש חדשים ראשון הוא לכם החדש השנה:

'This month shall be unto you the beginning of months; it shall be the first month of the year to you.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT'S NOTE

שמות יב, ב.

5

למה נק' ר"ח . . . ביום הזה

Kehot's marei makom for these words (its note is below).

KEHOT'S NOTE

ראה בחיי כאן יט, א. בתקס"ז ע"ק: "למה נק' ר"ח זה".

PARAGRAPH 2

6

שו"ה צדיקים — צדיקים

The manuscript reads "great tzaddikim" instead of "tzaddikim."

KEHOT'S NOTE

בכו"ך 1052 (בכתי"ק מהר"ל): צדיקים גדולים.

7

היו כמה צדיקים והאבות

A later maamar on Yisro asks the same question more fully: before the giving of the Torah there were tzaddikim and prophets such as Adam, Chanoch and Mesushelach, and Avraham kept the whole Torah, though only spiritually; it too answers from Avraham's "going on and journeying toward the south." The passage on Megillas Esther (96c) names only Avraham.

KEHOT'S NOTE

לקמן עג, ג "צדיקים ונביאים כמו אדם הראשון חנוך מתושלח כו', ואברהם קיים כל התורה". ולקמן צו, ג מביא רק אברהם. בסה"מ תקס"ב עי' יא "מתושלח נח ואברהם" (מוכא גם באוה"ת פ' ראה עי' תשנד). בסה"מ תרל"ג ובסה"מ תרנ"ה עי' פה: כמו מתושלח ואברהם והאבות.

8 והאבות הן הן המרכבה

On "And G-d went up from upon Abraham," Reish Lakish says, "The Patriarchs are themselves the chariot." The Alter Rebbe cites it to ask what the giving of the Torah added, if the Patriarchs were already a chariot for G-d before it.

בראשית רבה מ"ז:ו' Bereshit Rabbah 47:6

ויכל לדבר אתו - תני, הנפטר מחבירו בין גדול בין קטן, צריך ליטול ממנו רשות. ממי את למד? מאברהם. פעם אחת היה אברהם מדבר עם הקב"ה, באו מלאכי השרת לדבר עמו. אמר להן: נפטר מן השכינה, שהיא גדולה מכם תחלה, אחר כך אני מדבר עמכם. כיון שדבר עם הקדוש ברוך הוא כל צרכו, אמר לפניו: רבון העולמים! צריך אני לדבר. אמר לו: הפטר בשלום, הה"ד: ויעל אלקים מעל אברהם. אמר ריש לקיש: האבות הן הן המרכבה, שנא: ויעל אלקים מעל אברהם. ויעל מעליו אלקים. (בראשית כה) והנה ה' נצב עליו:

"He concluded speaking with him, and G-d ascended from upon Abraham" (Genesis 17:22). It is taught: One who departs from another person, whether of greater or lesser stature, must take his leave from him. From whom do you derive this? From Abraham. On one occasion, Abraham was speaking with the Holy One blessed be He, when the ministering angels came to speak with him. He said to them: 'Let me first take my leave from the Divine Presence, which is of greater stature than you, then I will speak with ...

Daat Bereshit Rabbah (Public Domain) • The Sefaria Midrash Rabbah, 2022 (CC-BY)

Zohar I, 210b רי, זח"א

Zohar III, 182a זח"ג קפב,

KEHOT'S NOTE

ב"ר פמ"ז. זח"א רי, ב. זח"ג קפב, א.

9 שו"ה צדיקים — ג"כ

The manuscript writes גם ("also") in full instead of the abbreviation ג"כ; the meaning is the same.

KEHOT'S NOTE

בב"ר 1052:ג.

10 הלוח ונסוע הנגבה

"And Avram journeyed, going on and journeying toward the south (the Negev)." The Alter Rebbe reads the journey as Avraham's inner ascent to the attribute of the higher love.

בראשית ט"ב:ט"ז Genesis 12:9

ויסע אברהם הלוח ונסוע הנגבה:

And Abram journeyed, going on still toward the South.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT'S NOTE

בראשית יב, ט.

שהי הולך ונסוע ממדרגה למדרגה

The Zohar reads "going on and journeying toward the south" as "level after level," until Avraham was crowned in the south, his portion. The Kehot note says the Mittlerer Rebbe's transcript gives this reading in the Zohar's name.

Zohar I, 84a זח"א פד,

KEHOT'S NOTE

בסה"מ תקס"ז כי זה בשם הזהר, ראה זח"א פד, א. ראה לקמן צו, ג.

12 שו"ה אהבה — מעלייה לעלייה

The manuscript reads מעילוי לעילוי ("from elevation to elevation") instead of מעלייה לעלייה ("from ascent to ascent").

KEHOT'S NOTE

בב"ר 1052: מעילוי לעילוי.

13 הנגבה הוא בחי' ומדת אהבה העליונה

Likkutei Torah reads the verse the same way: Avraham went from level to level, from below upward, until he cleaved to "the south," the love of G-d, with attachment, desire and thirst.

KEHOT'S NOTE

וכ"ה בלקו"ת בהעלותך כט, ג.

PARAGRAPH 3

14 ויעל אברהם ממצרים

"And Avram went up out of Egypt, he and his wife and all that he had." The Alter Rebbe reads Avraham's going up from Egypt as his rise out of the constraints (meitzarim) that the body places on the soul.

בראשית י"ג:א' Genesis 13:1

ויעל אברהם ממצרים הוא ואשתו וכל־אשר־לו ולוט עמו הנגבה:

And Abram went up out of Egypt, he, and his wife, and all that he had, and Lot with him, into the South.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT'S NOTE

בראשית יג, א.

15 ואתה מחיה את כולם

From the Levites' prayer: "You made the heavens... and You give life to them all." It is one of the verses the G-dly soul contemplates about G-d as the life of all things.

נחמיה ט':ו' Nehemiah 9:6

אתה־הוא ה' לְבַדְךָ אֵתָה עָשִׂיתָ אֶת־הַשָּׁמַיִם שָׁמַי הַשָּׁמַיִם וְכָל־צָבָא הָאָרֶץ וְכָל־אֲשֶׁר עָלֶיהָ הַיָּמִים וְכָל־אֲשֶׁר בָּהֶם וְאֵתָה מְחִיָּה אֶת־כָּל־מַצְלָם וְצָבָא הַשָּׁמַיִם לְךָ מִשְׁתַּחֲוִיִּים:

Thou art the L-RD, even Thou alone; Thou hast made heaven, the heaven of heavens, with all their host, the earth and all things that are thereon, the seas and all that is in them, and Thou preservest them all; and the host of heaven worshippeth Thee.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT'S NOTE

נחמיה ט, ו.

16

את השמים ואת הארץ אני מלא ומכה"כ

"Do I not fill the heavens and the earth? says G-d." Another verse of the soul's contemplation, of G-d filling all of creation.

Jeremiah 23:24 כ"ג:כ"ד ירמיהו

אִם-יִסְתֵּר אִישׁ בְּמִסְתָּרִים וְאֲנִי לֹא-אֶרְאֶנּוּ נְאֻם-יְיָ הֲלוֹא אֶת־הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ אֲנִי מִלֵּא נְאֻם-יְיָ

Can any hide himself in secret places That I shall not see him? saith the L-RD. Do not I fill heaven and earth? Saith the L-RD.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

Isaiah 6:3 ג'ג:ו' ישעיהו

וְקָרָא זֶה אֶל־זֶה וְאָמַר קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ הִי צְבָאוֹת מְלֵא כָל־הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ:

And one called unto another, and said: Holy, holy, holy, is the L-RD of hosts; The whole earth is full of His glory.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT'S NOTE

ירמיי כג, כד. ישעיי ו, ג.

PARAGRAPH 4

17

גנבא אפום מחתרתא

Kehot's marei makom for these words (its note is below).

KEHOT'S NOTE

סוף ברכות ע"פ גירסת העין יעקב.

PARAGRAPH 5

18

והנה אהבה זו באה מחמת התבוננות

Kuntres Etz HaChaim explains that this passage shows why the service of the higher unity is needed by every person: though few truly reach it, each must strive for it, and then, at least for a time, he will desire it.

KEHOT'S NOTE

בקונטרס עץ החיים סעי' ז מבאר שכאן מבואר איך בהכרח שתהיה העבודה דיחוי"ע בכא"א, ובהקצור שם כתב "יסביר אשר אף דעבודה דיחוי"ע באמיתית מועטים השייכים אלי", מ"מ הכרח לכא"א להשתדל בזה, ואז, לפי שעה עכ"פ יחפוץ בזה" ע"ש.

19

שו"ה ת"ב — כלל

The word כלל ("at all") is missing in the manuscript.

KEHOT'S NOTE

ת"י זו ליתא בבזך 1052.

20

מלכותך מלכות כ"ע

"Your kingship is a kingship over all worlds." The Alter Rebbe reads it to say that the worlds relate only to G-d as "King," the level of speech, not to His essence.

Psalms 145:13 ג'ג:י"ג תהילים קמ"ה

מְלִכּוּתְךָ מְלִכּוּת פְּלִיעֲלָמִים וּמִמְשָׁלְתְּךָ בְּכָל־דּוֹר וָדּוֹר:

Thy kingdom is a kingdom for all ages, And Thy dominion endureth throughout all generations.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT'S NOTE

תהלים קמה, ג.

21

דבר מלך שלטון

"The word of a king is sovereign." A king rules through his word, so G-d's kingship over the worlds is the level of speech.

Ecclesiastes 8:4 ד'ד:ח קהלת

בְּאִשֶּׁר דְּבַר־מֶלֶךְ שְׁלֹטוֹן וּמִי יֹאמַר־לוֹ מֶה־תַּעֲשֶׂה:

Forasmuch as the king's word hath power; and who may say unto him: 'What doest thou?'

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT'S NOTE

קהלת ח, ד. בסה"מ תקס"ז ע' קמו מבאר המשל.

22

וכמאמר ברוך שאמר

An earlier maamar in Torah Ohr (Shemos) also brings "Blessed is He who spoke" as a subject for contemplation: with a single utterance all the worlds came into being.

KEHOT'S NOTE

ראה גם לעיל נד, א.

23

Shlomo's prayer at the dedication of the Temple speaks of G-d "in the heavens above and on the earth below" (so too Deuteronomy 4:39). The blessing before the Shema that the Alter Rebbe quotes takes up these words.

I Kings 8:23 ג'כ:ח מלכים א

וַיֹּאמֶר ה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אִי־נִכְמֹךְ אֱלֹהִים בְּשָׁמַיִם מִמַּעַל וְעַל־הָאָרֶץ מִתַּחַת שָׁמַר הַבְּרִית וְהַחֲסֵד לְעַבְדֶּיךָ הַהֹלְכִים לְפָנֶיךָ בְּכָל־לֵבָם:

and he said: 'O L-RD, the G-d of Israel, there is no G-d like Thee, in heaven above, or on earth beneath; who keepest covenant and mercy with Thy servants, that walk before Thee with all their heart;

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

24

תתברך . . שבח מעשה ידיך

Likkutei Torah (V'Zos HaBerachah) describes the six weekdays as G-d's light descending into Beriah, Yetzirah and Asiyah to become "the power of action," and refers back to this maamar on "all the praise of the work of Your hands." A passage on Shir HaShirim also points here.

KEHOT'S NOTE

נוסח ברכות ק"ש. בלקו"ת ברכה צז, א. שה"ש מד, ג — מציין לכאן.

25

מן הארץ לרקיע ת"ק שנה

The Talmud says that from the earth to the firmament is a journey of five hundred years. The Alter Rebbe cites it to show that even worlds this vast are only "the work of Your hands."

חגיגה י"ג ג'ג:א Chagigah 13a:3

כְּמָה שְׁנוּתֵיו שֶׁל אָדָם — שְׁבַעִים שָׁנָה, שְׁנָאָמַר: "יָמֵי שְׁנוּתֵינוּ בָּהֶם שְׁבַעִים שָׁנָה וְאֵם בְּגִבּוּרֹת שְׁמוֹנִים שָׁנָה". וְהֵלֵא מִן הָאָרֶץ עַד לְרָקִיעַ מִהֲלָךְ חֲמֵשׁ מֵאוֹת שָׁנָה, וְכֵן בֵּין כָּל רָקִיעַ וְרָקִיעַ.

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

KEHOT'S NOTE

חגיגה יג, א.

26 שו"ה הארץ — ת"ק שנה

The manuscript repeats the phrase: "five hundred years, etc., five hundred years, etc."

KEHOT'S NOTE

בבזר 1052: ת"ק שנה כו' ת"ק שנה כו'.

27 אינו מלובש אלא כח המעשה

The note identifies the power of action with the level of Asiyah, and says the transcript explains at length how the same holds in Yetzirah and Beriah.

KEHOT'S NOTE

בחי עשי. בסה"מ תקס"ז ע' קמז-ח מבאר באריכות גם ביצירה ובבריאה.

PARAGRAPH 6

28 ובורא קדושים ישתבח שמיך

A passage beginning here is quoted there.

KEHOT'S NOTE

קטע מכאן מובא בסה"מ תרל"ג ח"א ע' קפח.

29 כי הנה כח המעשה

Tanya uses the same image: a silversmith's vessel keeps its form after his hands leave it, because human making only changes the shape of existing matter, whereas creation from nothing depends on G-d's power at every moment.

Tanya, Sha'ar HaYichud והאמונה 2:1 חלק שני; שער היחוד והאמונה

ב"א והנה, מכאן תשובת המינים וגילוי שורש טעותם, הכופרים בהשגחה פרטית ובאותות ומופתים התורה, שטועים בדמיונם הכוזב, שמדמין מעשה ה' - "עושה שמים וארץ" למעשה אנוש ותחבולותיו, כי כאשר יצא לצורה כלי - שוב אין הכלי צריך לידי הצורה, כי אף שידיו מסולקות הימנו והולך לו בשוק - הכלי קיים בתבניתו וצלמו ממש כאשר יצא מידי הצורה, כך מדמין הסכלים האלו מעשה שמים וארץ.

Kehot Publication Society (CC-BY-NC)

KEHOT'S NOTE

ראה תניא ח"ב פ"ב. לקו"ת קדושים ל, ג.

30 שו"ה בכבודו — רם

The manuscript reads רם, "He is high," adding the word "He."

KEHOT'S NOTE

בבזר 1052: הוא רם.

PARAGRAPH 7

31 אני ה' לא שנית

"For I, Havayah, have not changed, and you, the children of Yaakov, have not been consumed (lo chelisem)." The Alter Rebbe reads lo chelisem as "you have not expired," the prophet's wonder that Israel lack kelos hanefesh though G-d is the same after creation as before.

Malachi 3:6: מלאכי

כי אני ה' לא שנית ואתם בני-יעקב לא קליתם:

...בחדש השלישי לצאת בני ישראל מארץ מצרים ביום

For I the L-RD change not; and ye, O sons of Jacob, are not consumed.

Miqrā according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT'S NOTE

מלאכי ג, ו. בסה"מ תקס"ז ע' קמח מבאר "פיי בלתי המצא שם שינוי כלל בין קודם הבריאה לאחר הבריאה, ואין שם חילוק ג' מדרג' דביי"ע". קטע מכאן מובא גם בד"ה פסל לך בסה"מ תרל"ד ע' קמ. ראה המשך תרס"ו ע' פז.

32 אל חיק אביה

Tanya describes a love like fiery coals: contemplating the greatness of the Infinite One makes the soul thirst for Him, then grow love-sick, and finally reach kelos hanefesh, citing the same "and indeed my soul expires."

Tanya, Likkutei Amarim 50:6: תניא, חלק ראשון; ליקוטי אמרים

... "ואם רץ לך - שוב לאחד", פירוש "ואם רץ לך" - היא תשוקת הנפש שכלב בחלל הימני, כשמתגברת ומתלהבת ומתלהטת במאד מאד עד כלות הנפש ממש, להשתפה אל חיק אביה חיי החיים ברוך הוא, ולצאת ממאסרה בגוף הגופני וגשמי לדבקה בו יתברך - אזי, זאת לשיב אל לבו: מאמר רבותינו זכרונם לברכה, כי "על כרחך אתה חיי בגוף הזה להחיותו, כדי להמשיך חיים עליונים מחיי החיים ברוך הוא למטה, על ידי תורת חיים, ...

Kehot Publication Society (CC-BY-NC)

KEHOT'S NOTE

ראה תניא פ"ג. וראה לעיל כז, א. לב, ב. מה, ג. לקמן פז, ב.

33 נכספה וגם כלתה נפשי

"My soul longs, and indeed expires, for the courts of G-d." The Alter Rebbe uses the verse's two stages, longing and expiry, for the soul pouring itself out to G-d.

Psalms 84:3: תהילים

נכספה וגם כלתה נפשי לחצרות ה' לבי ובשרי ירננו אל אליה:

My soul yearneth, yea, even pineth for the courts of the L-RD; my heart and my flesh sing for joy unto the living G-d.

Miqrā according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

34 מי לי בשמים

"Whom do I have in heaven? And besides You I desire nothing on earth." It expresses the soul's self-nullification to G-d alone.

Psalms 73:25: תהילים

מי לי בשמים ועמה לא תפצתי בארץ:

Whom have I in heaven but Thee? And beside Thee I desire none upon earth.

Miqrā according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT'S NOTE

תהלים עג, כה.

35 שהנביא מתמה על ישראל . . שאין לכם כלות הנפש

The note says this talk refers to Likkutei Torah on Rosh Hashanah for the same reading of "you have not expired."

KEHOT'S NOTE

בלקו"ש ח"י ע' 116 מציין ללקו"ת ר"ה סא, ד. וראה בסה"מ תרל"ד ע' קמא "והיינו כי עיי' ההתבוננות בבחי' אני ה' לא שנית ואתה הוא קודם שנבד"ע ואתה הוא לאחר שנבד"ע בלי שום שינוי כלל וכלל, והיינו לפי שכללות

ההשתלשלות הוא מבחי' הארה בעלמא שאינו נוגע כלל. . ואי לזאת באיזה יחפוז אם בהארה הנפרשת או בעצמותו עיקר ומקור לכל, ועי' מתמה הנביא על ישראל מדוע לא כליתם". ראה גם בסה"מ תרס"ב ע' תטו.

36 שאין בכחה לצאת מנרתקה ומאסרה

The note points to Kuntres Etz HaChaim on the soul's inability to leave its sheath and its prison.

KEHOT'S NOTE

ראה קונטרס עץ החיים פ"ו.

PARAGRAPH 8

37 כשל בעוני כחי

"My strength stumbles through my iniquity, and my bones waste away." The Alter Rebbe reads it as the soul's power weakened, so that it cannot rise.

Psalms 31:11א"י: תהילים

כי כלו כגזון חיי ושנותי באַנְהָה כְּשֶׁל בְּעוֹנֵי כחי וְעֲצָמֵי עֲשָׂשׁוּ:

For my life is spent in sorrow, and my years in sighing; My strength faileth because of mine iniquity, and my bones are wasted away.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT'S NOTE

תהלים לא, יא.

38 שע"י העונות נכשל ונתחלש כח הנפש

That maamar adds that avon here is not necessarily an actual sin: the word means crookedness, bending one's way to follow the body's materiality and the animal soul's desires until the G-dly soul too is caught and cannot get out.

KEHOT'S NOTE

בד"ה פסל לך תרס"ב ע' תטו מוסיף "ולא דוקא עון ממש אלא הוא לשון עיוות ועקום מה שמעוות ומעקם דרכו לילך אחרי חומריות ותאוות הגוף ונה"ב עד שגם נה"א נסרך ונדבק שאינו יכול ליצא (ארויסגייז) משם". ראה גם בתרל"ג שם ע' רצה.

39 כי אם עונותיכם

"But your iniquities have separated between you and your G-d." The Alter Rebbe explains the separating screen as the body's physicality rather than actual sins.

ישעיהו נ"ט:2ב' Isaiah 59:2

כי אם-עֲוֹנוֹתֵיכֶם הָיוּ מְכַדְלִים בֵּינֵכֶם לְבֵין אֱלֹהֵיכֶם וְחַטְאוֹתֵיכֶם הִסְתִּירוּ פָנִים מִכֶּם מִשְׁמוֹעַ:

But your iniquities have separated Between you and your G-d, And your sins have hid His face from you, That He will not hear.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT'S NOTE

ישע"י נט, ב.

40 ואינה יכולה לעלות ולצאת ממנה

The wording there goes further: "on the contrary, it brings him down."

KEHOT'S NOTE

בקונטרס עץ החיים שם "ואדרבה מורידו כו".

ותרא את עני אבותינו

"And You saw the affliction of our fathers in Egypt, and heard their cry at the Sea of Reeds." The Alter Rebbe reads "our fathers" as the attributes of love and awe, confined by the body's "Egypt."

Nehemiah 9:9ט: נחמיה

וְתָרָא אֶת-עֲנֵי אֲבוֹתֵינוּ בְּמִצְרַיִם וְאֶת-וַעֲקָתָם שְׁמַעְתָּ עַל-יַם-סוּף:

And Thou sawest the affliction of our fathers in Egypt, and heardest their cry by the Red Sea;

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT'S NOTE

נחמ"י ט, ט. בסה"מ תרל"ד הסיום "ועי' ותרא את עני אבותינו אשר במצרים אין עני אלא בדעת שנחלק לחו"ג בחי אהוי"ר הוא בחי הכוסף והתשוקה הנ"ל, והוא ע"י שהם במצרים בחי מיצר הגוף שמגביל ומלכיש הנפש עד מאד" ולזה נתנה . . .

PARAGRAPH 9

42 ולזה ניתנה התורה לישראל

The note points to this maamar for a related discussion of why the Torah was given to Israel.

KEHOT'S NOTE

ראה ד"ה ויתן לך ש"פ תולדות תרס"ו.

43 שהתורה נק' עוז

Expounding "he brings down the strength (oz) in which it trusts" (Proverbs 21:22), Rabbi Yehudah, Rabbi Nechemiah and the Sages all say, "Oz, this is the Torah." The Alter Rebbe builds on this name: the Torah gives strength to the G-dly soul.

Vayikra Rabbah 31:5ה"ה: ויקרא רבה

Shir HaShirim Rabbah 1:4ד"ד: שיר השירים רבה

מִשְׁכְּנֵי אֶחָדֶיךָ נְרוּצָה, אָמַר רַבִּי מֵאִיר בְּשַׁעָה שְׁעָמְדוֹ יִשְׂרָאֵל לְפָנֵי הָרַ סִינִי לְקַבֵּל הַתּוֹרָה, אָמַר לָהֶם הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶלְעִיָּקִי אֲנִי נוֹתֵן לָכֶם אֶת הַתּוֹרָה, אֲלֵא הִבִּיאוּ לִי עֲרִבִים טוֹבִים שֶׁתִּשְׁמְרוּהָ, וְאֲנִי נוֹתֵנָה לָכֶם. אָמְרוּ לְפָנָיו רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, אֲבוֹתֵינוּ עֲרִבִים לָנוּ. אָמַר לָהֶם אֲבוֹתֵיכֶם צִרְכִּינוּ עֲרִבִים, לָמָּה הִדְבַּר דּוֹמָה לְאַחַד שֶׁהֵלַךְ לְלוֹוֹת מִן הַמֶּלֶךְ, אָמַר לוֹ הֵבֵא לִי עֶרֶב וְאֲנִי מְלוֹה אוֹתָהּ, הֵלַךְ וְהִבִּיאוּ לוֹ עֶרֶב אֶחָד, אָמַר לוֹ עֲרִב צִרְיָךְ עֶרֶב, הֵלַךְ וְהִבִּיאוּ לוֹ עֶרֶב שְׁנִי, ...

"Draw me; we will run after you. The king has brought me to his chambers; let us exult and rejoice in you. We will recount your love through wine; sincerely do they love you" (Song of Songs 1:4). "Draw me; we will run after you." Rabbi Meir said: When the Israelites stood before Mount Sinai to receive the Torah, the Holy One blessed be He said to them: 'Am I giving you the Torah without assurance? Rather, bring Me good guarantors that you will observe it, and I will ...

Midrash Rabbah -- TE (Public Domain) • The Sefaria Midrash Rabbah, 2022 (CC-BY)

KEHOT'S NOTE

ראה מדרש תלים ה, ג. מכילתא בשלח טו, ב. ויק"ר פל"א, ה. יל"ש בשלח רמז רמ"ד. שהש"ר פ"א, ד. וראה הערת כ"ק אדמו"ר זי"ע בסה"מ תשי"א [לכ"ק אדמו"ר מהור"צ נ"ע] ע' 181.

44

ממסגר אסיר

G-d's servant is sent "to bring the prisoner out of the dungeon." The Alter Rebbe borrows the phrase for the G-dly soul set free from the body by the strength of the Torah.

ישעיהו מ"ב:ז' Isaiah 42:7

לפקח עינים עורות להוציא ממסגר אסיר מבית כלל ישיבי חשך:

To open the blind eyes, To bring out the prisoners from the dungeon, And them that sit in darkness out of the prison-house.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

45

ה' עוז לעמו יתן

"G-d will give strength to His people; G-d will bless His people with peace." The Alter Rebbe reads "strength" as the Torah and beshalom as two kinds of peace.

תהילים כ"ט:י"א Psalms 29:11

Havayah עז לעמו יתן Havayah יְכַרֵּךְ אֶת־עַמּוֹ בְּשָׁלוֹם:

The L-RD will give strength unto His people; The L-RD will bless his people with peace.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT'S NOTE

תהלים כט, יא.

46

עושה שלום בפמליא של מעלה

Rabbi Alexandri says that whoever studies Torah for its own sake makes peace in the household above and in the household below. The Alter Rebbe applies the two kinds of peace to the G-dly soul and to the body and animal soul.

סנהדרין צ"ט ב"י-י"א Sanhedrin 99b:10-11

אמר רבי אלכסנדר: כל העוסק בתורה לשמה משים שלום בפמליא של מעלה ובפמליא של מטה, שנאמר: "או יחזק במעוז יעשה שלום לי שלום יעשה לי". רב אמר: כאילו בנה פלטרין של מעלה ושל מטה, שנאמר: "ואשים דברי בפיך ובצל ידי כסיתיה לנטע שמים וליסד ארץ". רבי יוחנן אמר: אף מגין על כל העולם כולו, שנאמר: "ובצל ידי כסיתיה". ולוי אמר: אף מקרב את הגאולה, שנאמר: "ולאמר לציון עמי אתה".

R' Alexandri said: All who engage in Torah for its own sake make peace in the household above and in the household below, as it says "If they would grasp My fortress, they would make peace for Me, they would make peace for Me." (Yeshayahu 27:5) Rav said: it is as if he built the palace above and below, as it says "And I placed My words into your mouth, and with the shadow of My hand I covered you, to plant the heavens and to found the earth..." (Yeshayahu ...

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC) • Rabbi Mike Feuer, Jerusalem Anthology (CC-BY)

Bamidbar Rabbah 12:8 ח"י"ב:ח

KEHOT'S NOTE

סנהדרין צט, ב. במד"ר יב, ח. ראה אגה"ק סי' יב. לקו"ת שה"ש ז, ד. בלקו"ת צו טו, ב. אוה"ת נ"ך כרך ב ע' תשפח מציינ לכאן.

PARAGRAPH 10

47

כי התורה — נק' ג"כ תושי

Rabbi Chanin asks why the Torah is called tushiyah and answers, "because it weakens (mateshes) a person's strength." The Alter Rebbe turns this into the Torah's power to weaken the sitra achra.

סנהדרין כ"ו ב Sanhedrin 26b

KEHOT'S NOTE

סנהדרין כו, ב. ראה אגה"ק סכ"ב. ערכי הכינויים (לבעל סה"ד) מע' תושי. ובאוה"ת יתרו ע' תשעה. תשצג. ראה סה"מ תרמ"א ע' טז.

48

לאום מלאום יאמץ

The words here quote Pesachim 42b:6; the passage is shown below.

פסחים מ"ב ב:ו Pesachim 42b:6

ועכשיו אין יינם של אדומיים מחמיץ עד שנותנין לתוכן שעוריו, וקורין אותו חומץ האדומי, לקיים מה שנאמר: "אמלאה התרבה", אם מלאה זו — תרבה זו, ואם מלאה זו — תרבה זו. רב נחמן בר יצחק אמר, מהכא: "ולאם מלאם יאמץ".

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

KEHOT'S NOTE

פסחים מב, ב. רש"י בראשית כה, כג.

49

לאום מלאום יאמץ

G-d tells Rivkah of the twins in her womb: "one nation shall prevail over the other nation." The Alter Rebbe applies it to the G-dly soul and the sitra achra.

בראשית כ"ה:כ"ג Genesis 25:23

ויאמר ה' לה שני גוים בבטנה ושני לאמים ממעיה יפרדו ולאם מלאם יאמץ ורב יעבד צעיר:

And the L-RD said unto her: Two nations are in thy womb, And two peoples shall be separated from thy bowels; And the one people shall be stronger than the other people; And the elder shall serve the younger.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

50

וכוזה קם זה נופל

Rashi explains that the two nations will never be equal in greatness: "when this one rises, that one falls." So too, as the G-dly soul grows strong, the sitra achra is weakened.

רש"י על בראשית כ"ה:כ"ג Rashi on Genesis 25:23

ויאמר ה' לה. על ידי שליח; לשם נאמר ברוח הקדש והוא אמר לה (בראשית רבה): שני גוים בבטנה. גיים כתיב; אלו אנטונינוס ורבי, שלא פסקו מעל שלהם לא צנון ולא חזרת לא בימות החמה ולא בימות הגשמים (עבודה זרה י"א): ושני לאמים. אין לאם אלא מלכות: ממעיד יפרדו. מן המצעים הם נפרדים זה לרשעו וזה לתמו: מלאם יאמץ. לא ישוו בגדלה, כשזה קם זה נופל, וכן הוא אומר אמלאה התרבה (יחזקאל כ"ו), לא נתמלאה צור אלא מהרבה של ירושלים:

AND THE ETERNAL SAID UNTO HER through a messenger: it was told to Shem by holy inspiration and he told it to her (Genesis Rabbah 63:7). TWO NATIONS ARE IN THY WOMB —The word is written גיים (ex-

alted, noble persons), an allusion to Antoninus and Rabbi (Rabbi Judah the Prince) from whose table neither radish nor lettuce was absent neither in summer nor in winter (Avodah Zarah 11a) AND TWO RACES — The word always denotes a people that has all ...

Pentateuch with Rashi's commentary by M. Rosenbaum and A.M. Silbermann, 1929-1934 (Public Domain) • Pentateuch with Rashi's commentary by M. Rosenbaum and A.M. Silbermann, 1929-1934 (Public Domain)

51 כיצד הוא העוז של התורה . . הלא גם התורה נתלכשה בענינים גשמיים

The transcript spells out the question: the laws of the Torah are clothed in physical things, such as terumos and maasros from grain and tzitzis from wool; how can they give the G-dly soul strength in its grasp of G-dliness, even to the point of self-sacrifice?

KEHOT'S NOTE

בתקס"ז ע' קמט מבאר הקושיא "כיצד תהי' התורה עוז ותושי' והלא מצד גופי ענייני ההלכות שבתורה הרי הם מלוכשים בענינים גשמיים כמו מצות תרומות ומעשרות כתבואות ומצות ציצית בצמר וכיוצא, ואיך יועילו להיות כח ועוז להשגה האלקי' בנפש האלקי' להיות לה עוז וכח במס' וכיוצא", ע"ש.

52 ויסודה בהררי קדש

"Its foundation is in the holy mountains." The Alter Rebbe borrows the phrase for the Torah's source and foundation, high above in G-d's own essence.

Psalms 87:1 א"א: פסלם

לְבָנֵי־קֶרֶחַ מִזְמוֹר שִׁיר יְסוֹדָתוֹ בְּהַר־רִיקָדֶשׁ:

A Psalm of the sons of Korah; a Song. His foundation is in the holy mountains.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

53 שו"ה התקשרות — היינו

Kehot's marei makom for these words (its note is below).

KEHOT'S NOTE

בבוכ 1052: הוא.

54 אורייתא וקוב"ה כולא חד

The earlier maamar quotes this saying from the Zohar and stresses "the Holy One, blessed be He" itself: the level that is holy and wholly separate from the worlds, so far beyond them that they could not receive life even from its radiance.

KEHOT'S NOTE

נסמן לעיל נו, ג.

PARAGRAPH 11

55 וידבר אלקים

"And G-d spoke all these words, saying." The opening of the Ten Commandments, whose word "saying" the Alter Rebbe reads as the power given to Israel to say the Torah themselves.

שמות כ"א:1 Exodus 20:1

וַיְדַבֵּר אֱלֹקִים אֶת כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה לְאָמֹר:

...בחדש השלישי לצאת בני ישראל מארץ מצרים ביום

And G-d spoke all these words, saying:

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT'S NOTE

שמות כ, א.

56 Kehot's note points to Exodus 20:1-2 for these words.

שמות כ"א-ב'2:1 Exodus 20:1-2

וַיְדַבֵּר אֱלֹקִים אֶת כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה לְאָמֹר: אֲנֹכִי ה' אֱלֹקֶיךָ אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם מִבֵּית עֲבָדִים:

And G-d spoke all these words, saying: I am the L-RD thy G-d, who brought thee out of the land of Egypt, out of the house of bondage.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

57 דלכאורה מלת לאמר אין לה הבנה

On 15c Likkutei Torah (Bamidbar) begins a maamar on this very verse, "And G-d spoke all these words, saying: I..."; it explains "all these words" as everything revealed, the Oral Torah included, contained in the Ten Commandments.

KEHOT'S NOTE

ראה לקו"ת במדבר טו, ג. שה"ש מ, ב. מה שנתבאר כאן ראה ד"ה בחדש השלישי תשל"ד (סה"מ מלוקט ח"ד ע' קנה) ושם בהערה 8 נוסף לסה"מ תקס"ז ותו"ח מצ"ל לסה"מ תרנ"ה ע' צא-ב.

58 שו"ה מלת — ואינה

The manuscript reads שאינה ("for it is not") instead of ואינה ("and it is not").

KEHOT'S NOTE

בבוכ 1052: שאינה.

59 כמו כל לאמר שבמקרא

Rabbi Akiva asks what "saying" (leimor) adds in "and they spoke, saying" at the Song of the Sea, and answers that Israel repeated the song after Moshe, phrase by phrase, as one answers when Hallel is read. The Kehot note points here; the Alter Rebbe likewise reads "saying" at Sinai as repeating after the One who speaks.

Sotah 27b:8-9 ט"ח-ט"ז

בו ביום דרש רבי עקיבא: "ומדלתם מחוץ לעיר את פאת קדמה אלפים באמה וגו'", ומקרא אחר אמר: "מקור העיר וחוצה אלף אמה סביב". אי אפשר לומר אלף אמה, שכן נאמר אלפים אמה. ואי אפשר לומר אלפים אמה, שכן נאמר אלף אמה. הא כיצד? אלף אמה מגרש, ואלפים אמה תחום השבת.

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

KEHOT'S NOTE

ראה סוטה כו, ב. ובארוכה בלקו"ש ח"ו ע' 119 הערה *1. ובלקו"ת שה"ש (מ, ב) מפרט דהקושיא מ"שאר מצותי של תורה" (לקו"ת שיחות ח"ו ע' 119 הערה 3). ובאוה"ת יתרו ע' תתסו "שאינו דומה לשאר לאמר שבתורה שהקב"ה מדבר למשה לאמר הדיבור לישראל, אבל כאן בעשה"ד אין לומר כן שהרי כל ישראל שמעו בעצמן הדיבורות כו". וראה שם ע' תתעג. ובכרך ח ע' ביתקפד.

60 שהרי כל ישראל שמעו

The maamar sharpens the question: Pirkei d'Rabbi Eliezer teaches that all the souls of Israel, from the first genera-

tion to the last, were at Mount Sinai and received the Torah, so the word "saying" is not understood here.

KEHOT'S NOTE

בד"ה וידבר כו' אנכי תש"ל (הנחה בלתי מוגה) ומפרט "יותר מזה כמבואר בפד"א שכל נש"י מראש כל הדורות עד סוף כל הדורות היו בהר סיני וכרתו ברית עם הקב"ה וקבלו את התורה, וא"כ אינו מובן כאן פירוש תיבת לאמר".

61

ופב"פ דיבר ה'

"Face to face G-d spoke with you at the mountain, from the midst of the fire." Since all Israel heard G-d directly, "saying" cannot mean passing the words on to others.

Deuteronomy 5:4:ד' דברים

KEHOT'S NOTE

דברים ה, ד.

62

את אשר ישנו פה

The covenant is made "with whoever is here with us today... and with whoever is not here with us today." The Alter Rebbe adds it to show that every Jew was included at Sinai.

Deuteronomy 29:14:ד' דברים כ"ט

כי את־אשר ישנו פה עמנו עמד היום לפני ה' אלקינו ואת אשר איננו פה עמנו היום:

but with him that standeth here with us this day before the L-RD our G-d, and also with him that is not here with us this day—

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT'S NOTE

דברים כט, יד.

63

שמות תנאים ואמוראים

Or HaTorah notes that this point is clearly implied in the Midrash Rabbah on Yisro, at the end of chapter 28.

KEHOT'S NOTE

באוה"ת יתרו ע' תשפג מציין: הגה כן משמע בהדיא ברכות פ' יתרו ס"פ כח.

64

דבר ה' זו הלכה

The Talmud explains "the word of G-d" in Amos's prophecy as halachah. The Alter Rebbe uses this to say that every halachah a sage speaks is G-d's word given at Sinai.

Shabbat 138b:11-12:א"א-י"א-ב' שבת קל"ח

"דבר ה'" — זו הלכה, "דבר ה'" — זה הלך, "דבר ה'" — זו נבואה. ומאי "ישוטטו לבקש את דבר ה'" אמרו: עתידה אשה שתטול כפר של תרומה ותחזור בבתי כנסיות ובבתי מדרשות לידע אם טמאה היא ואם טהורה היא, ואין מבין.

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

KEHOT'S NOTE

שבת קלח, ב.

PARAGRAPH 12

65

דברי אשר שמתו בפיו

"My words which I have placed in your mouth shall not depart from your mouth, nor from the mouth of your children." The Alter Rebbe cites it for G-d's word speaking in the mouths of Israel.

Isaiah 59:21:כ"ט:כ"א ישעיהו

ואני זאת בריתי אותם אמר ה' רוחי אשר עליך ודברי אשר־שמתו בפיו לא־ימושו מפיו ומפי זרע זרעך אמר ה' מעתה ועד־עולם:

And as for Me, this is My covenant with them, saith the L-RD; My spirit that is upon thee, and My words which I have put in thy mouth, shall not depart out of thy mouth, nor out of the mouth of thy seed, nor out of the mouth of thy seed's seed, saith the L-RD, from henceforth and for ever.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT'S NOTE

ישע"י נט, כא.

66

שאלו הדבור נעשה נפרד

Or HaTorah calls this "a wondrous matter" and refers to the end of the maamar beginning "Va'eira el Avraham," where this is described as the level of Moshe.

KEHOT'S NOTE

באוה"ת יתרו ע' תשפג מציין "הוא ענין נפלא, ועי' מזה לעיל סד"ה וארא אל אברהם וזהו בחי' משה". ולהעיר שבתקס"ז אין תי' אלו.

67

תען לשוני אמרתך

"My tongue shall answer Your word, for all Your commandments are righteous." The Alter Rebbe reads "answer" as repeating after the speaker: the Torah is G-d's word, and the tongue only repeats it.

Psalms 119:172:קע"ב תהילים קי"ט

תען לשוני אמרתך כי כל־מצותיך צדק:

Let my tongue sing of Thy word; For all Thy commandments are righteousness.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT'S NOTE

תהלים קיט, קעב. ראה פ"י הפסוק גם בלקו"ת שמע"צ פא, ג. שה"ש מד, ב. ספר המאמרים תש"ד ע' 139.

PARAGRAPH 14

68

יום אשר עמדת

The next verse: "the day that you stood before G-d your G-d at Chorev." Placed beside the teaching of Torah to one's children, it teaches that study must be like the standing at Sinai.

Deuteronomy 4:10:ד' דברים י

יום אשר עמדת לפני ה' אלקיך בחרב באמר ה' אלי הקהל־לי את־העם ואשמעם את־דברי אשר ילמדון ליראה אתי כל־הימים אשר הם חיים על־האדמה ואת־בניהם ילמדון:

the day that thou stoodest before the L-RD thy G-d in Horeb, when the L-RD said unto me: 'Assemble Me the people, and

I will make them hear My words that they may learn to fear Me all the days that they live upon the earth, and that they may teach their children.'

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

69 וכל העם רואים את הקולות

"And all the people saw the voices and the flames." The Alter Rebbe cites it to contrast the open revelation at Sinai with a person learning on his own.

Exodus 20:15: שמות כ"ט:15

וְכָל־הָעָם רֹאִים אֶת־הַקּוֹלֹת וְאֶת־הַלְפִידִם וְאֵת קוֹל הַשֹּׁפָר וְאֶת־הַהֶרָה עֲשֵׂן וַיֵּרָא הָעָם וַיִּנָּעוּ וַיַּעֲמָדוּ מֵרָחֵק:

And all the people perceived the thunders, and the lightnings, and the voice of the horn, and the mountain smoking; and when the people saw it, they trembled, and stood afar off.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

70 ופנ"פ דבר ה'

"Face to face G-d spoke with you at the mountain." Part of the contrast between Sinai and private study.

Deuteronomy 5:4: דברים ה':4

פָּנִים בְּפָנִים דִּבֶּר ה' עִמָּכֶם בְּהָר מִתּוֹךְ הָאֵשׁ:

The L-RD spoke with you face to face in the mount out of the midst of the fire—

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

71 והודעת לבניך . . מה להלן באימה ויראה

Moshe warns Israel not to forget what they saw at Sinai, "and make them known to your children and your children's children." The Sages join this verse to the next to teach that Torah study requires the awe of Sinai.

Deuteronomy 4:9: דברים ד':9

רַק הִשְׁמַר לָךְ וּשְׁמַר נַפְשְׁךָ מֵאֵד פְּרִישְׁכָּח אֶת־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר־רָאוּ עֵינֶיךָ וּפְרִי־סוּרוֹ מִלִּבְּךָ כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ וְהוֹדַעְתָּם לְבָנֶיךָ וְלִבְנֵי בָנֶיךָ:

Only take heed to thyself, and keep thy soul diligently, lest thou forget the things which thine eyes saw, and lest they depart from thy heart all the days of thy life; but make them known unto thy children and thy children's children;

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

ברכות כ"ב א: ד"א: Berakhot 22a:4

דִּתְנִי: "וְהוֹדַעְתָּם לְבָנֶיךָ וְלִבְנֵי בָנֶיךָ", וְכָתִיב בְּתֹרָה "וְיָסַר אֶת־עַמְּךָ לְפָנֶיךָ ה' אֱלֹהֶיךָ בְּחֹרֶב", מֵה לְהֵלֵן בְּאִימָה וּבְרָאָה וּבְזִיעַ, אִם כֵּן בְּאִימָה וּבְרָאָה וּבְזִיעַ.

for there is a teaching: "Thou shalt make them known unto thy children and thy children's children" (Deut. iv. 9) and it continues, "The day that thou stoodest before the L-rd thy G-d in Horeb" (Deut. iv. 10) — as [the Israelites stood at Horeb] with dread and fear and trembling and shaking, so here [when teaching Torah] must it be with dread and fear and trembling and shaking.

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC) • Tractate Berakot by A. Cohen, Cambridge University Press, 1921 (Public Domain)

KEHOT'S NOTE

דברים ד, ט. ברכות כב, א. וראה לעיל כב, ב. ובמ"מ לשם.

PARAGRAPH 15

72

עוז ותעצומות

"The G-d of Israel, He gives strength and might to the people." The Alter Rebbe uses the phrase for what Torah study gives the G-dly soul.

Psalms 68:36: תהילים ס"ח:36

נִוְרָא אֱלֹהִים מִמִּקְדָּשֶׁיךָ אֵל יִשְׂרָאֵל הוּא נָתַן עֹז וְתַעֲצוּמוֹת לְעַם בְּרוּךְ אֱלֹהִים:

Awful is G-d out of thy holy places; The G-d of Israel, He giveth strength and power unto the people; Blessed be G-d.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

73 עסק התורה . . הנותן עוז ותעצומות לנפש האלקית

Or HaTorah quotes this passage: the Torah gives power to the G-dly soul and weakens the animal soul, so that the G-dly soul can overcome it until it longs to leave its sheath, the body's prison.

KEHOT'S NOTE

מובא באוה"ת נ"ך כרך ב' ע' א"קא: שנותנת כח לנפש האלקית ומתשת כח הנפש הבהמית, והיינו שתוכל הנפש האלקית להתגבר על נה"ב עד שתכסוף לצאת מנרתקה מאסר הגוף, ע"ש. ראה בד"ה בחודש השלישי תשל"ד שם לצד הערה 21 "שע"י לימוד התורה נעשה שינוי (רוממות) בהאדם הלומד". וראה שם בהערה הנ"ל.

74

אנכי ה' אלקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים

The first of the Ten Commandments: "I am Havayah your G-d, who brought you out of the land of Egypt." The Alter Rebbe reads Anochi as G-d's essence drawn down to Israel through receiving the Torah.

Exodus 20:2: שמות כ"ב:2

אֲנֹכִי ה' אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים:

I am the L-RD thy G-d, who brought thee out of the land of Egypt, out of the house of bondage.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

PARAGRAPH 16

75

והיו הדברים האלה

"And these words which I command you today shall be upon your heart." The Alter Rebbe hears Anochi, the essence of G-d, in the commandments given to Israel.

Deuteronomy 6:6: דברים ו':6

וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אֲנִי מְצַוְךָ הַיּוֹם עַל־לִבְּךָ:

And these words, which I command thee this day, shall be upon thy heart;

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT'S NOTE

דברים ו, ו.

76

ואעלה אתכם מעני מצרים אל ארץ טובה ורחבה

G-d's promise to Moshe: "I will bring you up out of the affliction of Egypt." The Alter Rebbe reads it as the G-dly

soul brought out of the body's constraints.

שמות ג':י"ז Exodus 3:17

ואמר אֶעֱלֶה אֶתְכֶם מֵעֵנִי מִצְרַיִם אֶל־אֶרֶץ הַכְּנַעֲנִי וְהַחִתִּי וְהָאֱמֹרִי וְהַכְּנָזִי וְהַחִיטִי וְהַיִּבְוִסִי אֶל־אֶרֶץ זָבַת חֶלֶב וְדָבָשׁ:

And I have said: I will bring you up out of the affliction of Egypt unto the land of the Canaanite, and the Hittite, and the Amorite, and the Perizzite, and the Hivite, and the Jebusite, unto a land flowing with milk and honey.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT'S NOTE

שמות ג', יז. ח.

77

אל ארץ טובה ורחבה

G-d promises to bring Israel "to a good and spacious land." Joined to the previous verse, it describes the soul's release from narrowness into breadth.

שמות ג':ח"ח Exodus 3:8

וְאָרָד לְהַצִּילוֹ מִיַּד מִצְרַיִם וְלִהְיוֹתוֹ מִן־הָאֶרֶץ הַזֹּאת אֶל־אֶרֶץ טוֹבָה וְרַחֲבָה אֶל־אֶרֶץ זָבַת חֶלֶב וְדָבָשׁ אֶל־מְקוֹם הַכְּנַעֲנִי וְהַחִתִּי וְהָאֱמֹרִי וְהַכְּנָזִי וְהַחִיטִי וְהַיִּבְוִסִי:

and I am come down to deliver them out of the hand of the Egyptians, and to bring them up out of that land unto a good land and a large, unto a land flowing with milk and honey; unto the place of the Canaanite, and the Hittite, and the Amorite, and the Perizzite, and the Hivite, and the Jebusite.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

PARAGRAPH 17

78

אנשי יריחו היו כורכין את שמע

The Mishnah lists six practices of the people of Jericho, among them that they "ran together" the Shema, which the Sages did not stop. The Alter Rebbe explains why they did not pause.

פסחים נ"ה ב'ט"ו Pesachim 55b:15

מתני' ששה דברים עשו אנשי יריחו, על שלשה מיחו בידם ועל שלשה לא מיחו בידם. ואלו הן שלא מיחו בידם: מרביבין דקלים כל היום, וכורכין את שמע, וקוצרין וגודרין לפני העומר. ואלו שמיחו בידם: מתירין גמזיות של הקדש,

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

KEHOT'S NOTE

פסחים נה, ב. וראה בקונטרס עץ החיים ע' לד. ובספר הערכים-חב"ד ערך אהבת ה'.

79

ולא היו מפסיקין בין אחד ואהבת

The Talmud explains that they said "Hear, O Israel... is One" without pausing, and tells how Yaakov, fearing an unworthy son as with Avraham and Yishmael, heard his sons declare the Shema and answered "Blessed be the Name...", which is therefore said quietly.

פסחים נ"א א'ה"א Pesachim 56a:5

וכורכין את שמע. היכי עבדי? אמר רב יהודה: אומרים "שמע ישראל" הי' אלקינו הי' אחד, ולא היו מפסיקין. רבא אמר: מפסיקין היו, אלא שקיו אומרים "היום על לבבך", דמשמע: היום על לבבך, ולא מחר על

...בחדש השלישי לצאת בני ישראל מארץ מצרים ביום

לבבך. תנו רבנן: כיצד היו כורכין את שמע? אומרים "שמע ישראל" אלקינו הי' אחד, ולא היו מפסיקין, דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר: מפסיקין היו, אלא שלא היו אומרים "ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד".

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

80

בכל לבבך בשני יצריך

The Mishnah explains "with all your heart" as "with both your inclinations, the good inclination and the evil inclination." The Alter Rebbe uses it for the love that subdues and transforms the animal soul.

משנה ברכות ט"ה: Mishnah Berakhot 9:5

חייב אדם לברך על הרעה כשם שהוא מברך על הטובה, שנאמר (דברים ו) ואהבת את יי אלקיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך. בכל לבבך, בשני יצריך, ביצור טוב וביצור רע. ובכל נפשך, אפלו הוא נוטל את נפשך. ובכל מאדך, בכל ממונה. דבר אחר בכל מאדך, בכל מדה ומדה שהוא מויד לך הוי מודה לו במאד מאד. לא יקל אדם את ראשו כנגד שער המזרח, שהוא מקו כנגד בית קדשי הקדשים. לא יכנס לחר הפית במקלו, ובמנעלו, ...

One must bless [G-d] for the evil in the same way as one blesses for the good, as it says, "And you shall love the L-rd your G-d with all your heart, with all your soul and with all your might" (Deuteronomy 6:5). "With all your heart," with your two impulses, the evil impulse as well as the good impulse. "With all your soul" even though he takes your soul [life] away from you. "With all your might" with all your money. Another explanation, "With all your might" whatever treatment ...

Torat Emet 357 (Public Domain) • Mishnah Yomit by Dr. Joshua Kulp (CC-BY)

81

מלך אלקים על גוים

"Elokim reigns over the nations; Elokim sits upon His holy throne." The Alter Rebbe cites it to show that the Name Elokim, G-d's kingship, sustains even the nations.

תהילים מ"ז:ט Psalms 47:9

מֶלֶךְ אֱלֹהִים עַל־גּוֹיִם יֹשֵׁב עַל־כִּסֵּא קֹדֶשׁ:

G-d reigneth over the nations; G-d sitteth upon His holy throne.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT'S NOTE

תהלים מז, ט. "פי גם על גוים מלך אלקי לפי שהם מקבלים ממ"ח צירופים דאלקים" — תקס"ז ע' קנ.

82

לא כאברהם שיצא ממנו ישמעאל

KEHOT's marei makom for these words (its note is below).

KEHOT'S NOTE

ספרי דברים לב, ט.

83

לא כאברהם שיצא ממנו ישמעאל

The Sifrei says that when Avraham came into the world, refuse came from him, Yishmael; but all of Yaakov's sons

were worthy. The Alter Rebbe cites it in explaining “Blessed be the Name....”

ספרי דברים ש"ב:א'-ב' 312:1-2 Devarim Sifrei

... צאו מתוך שלי, אי אפשר שתהיו בתוכה, תנו לי חלקי שאֶהא מכירו. כך כשבא אברהם אבינו לעולם יצאה ממנו פסולת, ישמעאל וכל בני חטרה. בא יצחק לעולם יצאה ממנו פסולת, עשו וכל אדומי אדם. חזרו להיות רעים יותר מן הראשונים. וכשבא יעקב לא יצאה ממנו פסולת, אלא נולדו כל בניו כשרים, כענין שנאמר (בראשית כה כו): "ויעקב איש תם יושב אהלים". מהיכן הפקום מכיר את חלקו? מעקב, שנאמר: כי חלק ה' עמו יעקב חבל ...

(Devarim 32:9) "For the portion of the L-rd is His people": An analogy: A king had a field and gave it to tenant-farmers, who began to steal from it — upon which he gave it to their sons — who began to be worse than the first. When a son was born to him, he said to them: Get out of what is mine. You cannot remain there. Give me my portion so that I can recognize it. Similarly, when our father Abraham came to the world, there issued from ...

Vocalized Edition (CC-BY-NC) • Sifrei by Rabbi Shraga Silverstein (CC-BY)

84 ועד הוא ג"כ אחד אלא שהוא בחילופי דאתון

The Zohar says that va'ed in "Blessed be the Name... forever (va'ed)" is echad, "One," with its letters exchanged, and that we exchange them so as not to say "One" openly. The Alter Rebbe cites it to explain why the line is said in a whisper.

ספר זוהר, תרומה י"ב:קל"ד-קמ"ג
 At present, as the "other side" still cleaves to the Shekinah, She is not entirely One, and therefore, although even in this present time we proclaim the unity, we do so silently, symbolizing it by the letters of the word wa'ed (ever), which are equivalent by certain permutations to those of the word ehad (one).

The Zohar; London, Soncino Press, 1933 (Public Domain)

85 ועד... אחד... בחילופי דאטוון כמ"ש בזהר

The note points to the Rebbe's note there on the Zohar's teaching that va'ed is echad with its letters exchanged.

KEHOT'S NOTE

ח"ב קלד, א. וראה הערת כ"ק אדמו"ר זי"ע בספר המאמרים תש"ח ע' 242.

PARAGRAPH 18

86 **שישראל מונים ללבנה**

The Talmud says that an eclipse of the moon is a bad sign for Israel, “because Israel reckon by the moon, and the nations by the sun.” The Alter Rebbe explains what Israel share with the moon.

סוכה כ"ט א"י: Sukkah 29a:10

תנו רבנן: בזמן שהחמה לוקה — סימן רע לגוים. לבנה לוקה — סימן רע לשונאיהם של ישראל. מפני שישראל מונין ללבנה, וגוים לחמה. לוקה במזרח — סימן רע ליושבי מזרח. במערב — סימן רע ליושבי מערב. באמצע הרקיע — סימן רע לכל העולם כולו.

...בחדש השלישי לצאת בני ישראל מארץ מצרים ביום

Our Rabbis taught, When the sun is in eclipse it is a bad omen for idolaters; when the moon is in eclipse, it is a bad omen for Israel, since Israel reckons by the moon and idolaters by the sun. If it is in eclipse in the east, it is a bad omen for those who live in the east; if in the west, it is a bad omen for those who live in the west; if in the midst of heaven it is bad omen for the whole world.

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC) • Daf Shevui (CC0)

Chullin 60b:3 ג' ב: ס' חולין

אמרה לפניו רבש"ע הואיל ואמרתיו לפניך דבר הגון אמעית את עצמי
אמר לה לך ומשול כיום ובלילה אמרה ליה מאי רבותיה דשרגא
בטיהרא מאי אחני אמר לה זיל לימנו כך ישראל ימים ושנים אמרה
ליה יומא נמי אי אפשר דלא מנו ביה תקופותא דכתיב (בראשית א, יד)
והיו לאותות ולמועדים ולימים ושנים זיל ליקרו צדיקי בשמיך (עמוס
ז, ב) (עקב הקטן שמואל הקטן (שמואל א יז, יד) דוד הקטן

Wikisource Talmud Bavli (CC-BY-SA)

KEHOT'S NOTE

סוכה כט, א. ראה חולין ס, ב. ובחדא"ג למהרש"א בחולין שם.

87 כי הלבנה לית לה מגרמה כלום

The transcript adds that the moon's upper half, facing the sun, gives no light because it is nullified in existence to the sun's light, while its lower half shines on the earth with the sun's light.

Zohar III, 33a זח"ג לג, א

KEHOT'S NOTE

ראה זח"ג לג, א. רמט, ב. "ולהיותה דבוקה בחצי העליון למול נגד אור השמש ע"כ אינה מאירה רק בחצי התחתון שלה ובחצי העליון שבה אינה מאירה כלל כי מפני אור השמש אשר לנגדה בטלה במציאות אל האור של השמש המאיר עלי, אך חצי התחתון שבה מאיר בארץ מחמת הארת השמש כידוע" — תקס"ז ע' קנ.

88 עד שנעשית בבחי' נקודה

The note points to Or HaTorah on Yisro for the moon's shrinking to a point.

KEHOT'S NOTE

ראה אוה"ת כאן ע' תשצה.

PARAGRAPH 19

89 כִּדְּהוּא עֲנִין יִשְׂרָאֵל

The transcript states the comparison directly: Israel are likened to the moon because, as a whole, the souls of Israel have nothing of their own except what they receive from G-d's light shining on them, the Infinite Light.

KEHOT'S NOTE

”שנמשלי” ללכנה כי ישראל מונין ללכנה כנודע דגם כללות נ”י לית להו מגרמייהו כלום אלא רק מה שמקבלים מאור ה' המאיר עליהם והוא אור א”ס ב”ה” – תקס”ז ע’ קנא.

90 ודבר ה' זו הלכה

The Talmud explains “the word of G-d” as halachah. The Alter Rebbe uses it for G-d’s word speaking in the mouths

of those who study.

Shabbat 138b:11-12:א-י"א-י"ב: שבת קלי"ח ב.

"דָּבָר הִ"י — זֶה הֵלֶכָה, "דָּבָר הִ"י — זֶה הֵקֵץ, "דָּבָר הִ"י — זֶה נְבוּאָה. וּמֵאִי "יִשְׁוֹטְטוּ לְבָבָם אֶת דְּבַר הִ"י? אָמְרוּ: עֲתִידָה אִשָּׁה שְׁתָּטוּל כְּכָר שֶׁל תְּרוּמָה וּתְחֹזֹר בְּכַתִּי כְּנִסְיוֹת וּבְכַתִּי מִדְּרָשׁוֹת לִידַע אִם טְמֵאָה הִיא וְאִם טְהוֹרָה הִיא, וְאִין מְבִין.

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

91 כי שמש ומגן הוי"ה אלקים

"For Havayah Elokim is a sun and a shield; G-d gives grace and glory." The Alter Rebbe reads the sun as the Name Havayah and the shield as the Name Elokim.

Psalms 84:12:פ"ד-י"ב: תהילים פ"ד.

כִּי שֶׁמֶשׁ וּמִגָּן הִ' אֱלֹקִים חֵן וְכָבוֹד יִתֵּן הִ' לֹא יִמְנַע טוֹב לְהִלָּכִים בְּתַמִּים:
For the L-RD G-d is a sun and a shield; the L-RD giveth grace and glory; No good thing will He withhold from them that walk uprightly.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT'S NOTE

תהלים פד, יב.

PARAGRAPH 20

92 להחיות רוח שפלים

G-d dwells "with the crushed and lowly of spirit, to revive the spirit of the lowly." The Alter Rebbe applies the phrase to charity, which revives the poor.

Isaiah 57:15:י"ו-ט"ז: ישעיהו נ"ז.

כִּי כֹה אָמַר יְהוָה וְנִשְׂאָ שָׁכֵן עַד וְקָדוֹשׁ שָׁמוּ מְרוֹם וְקָדוֹשׁ אֶשְׁכֹּן וְאֶת־דִּכָּא וּשְׁפִל־רוּחַ לְהַחְיֹת רוּחַ שְׁפִלִים וּלְהַחְיֹת לֵב נִדְכָּאִים:

For thus saith the High and Lofty One That inhabiteth eternity, whose name is Holy: I dwell in the high and holy place, With him also that is of a contrite and humble spirit, To revive the spirit of the humble, And to revive the heart of the contrite ones.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

93 וזרח לכם יראי שמי

"And there shall shine for you who fear My Name a sun of righteousness (tzedakah), with healing in its wings." The Alter Rebbe reads it as tzedakah being the level of the sun.

Malachi 3:20:ג'כ': מלאכי ג'.

וְזָרַח לָכֶם יְרֵאֵי שְׁמִי שֶׁמֶשׁ צְדָקָה וּמְרַפָּא בְּכַנְפֶּיהָ וַיִּצְאֲתָם וּפְשָׁתָם כְּעֶגְלֵי מְרֻבָּק:

But unto you that fear My name shall the sun of righteousness arise with healing in its wings; and ye shall go forth, and gambol as calves of the stall.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT'S NOTE

מלאכי ג, כ.

...בחדש השלישי לצאת בני ישראל מארץ מצרים ביום

PARAGRAPH 22

94 בחדש השלישי לצאת בני ישראל מארץ מצרים ביום הזה

The maamar's opening verse, now explained: "on this day" is the day of revelation for which the counting of the Omer prepared.

Exodus 19:1:א'ט': שמות י"ט.

בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁלִישִׁי לְצֵאת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּיוֹם הַזֶּה בָּאוּ מִדְבַּר סִינַי:

In the third month after the children of Israel were gone forth out of the land of Egypt, the same day came they into the wilderness of Sinai.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

95 שבעה שבועות תספר לך

"Seven weeks shall you count for yourself." The counting of the Omer, which the Alter Rebbe calls the preparation for receiving the Torah on Shavuot.

Deuteronomy 16:9:ט'ט': דברים ט"ז.

שִׁבְעָה שָׁבָעַת תִּסְפְּרֶלָּךְ מִהַחֵל חֶרְמֶשׁ בְּקֶמַח תַּחֵל לִסְפֹּר שִׁבְעָה שָׁבָעוֹת:
Seven weeks shalt thou number unto thee; from the time the sickle is first put to the standing corn shalt thou begin to number seven weeks.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT'S NOTE

דברים טז, ט.

PARAGRAPH 23

96 ונעשו אז ישראל מוכנים ועומדים

The maamar explains that Israel were ready not only through the light drawn from above but also through their own service below.

Chullin 60b:י' חולין ס'.

KEHOT'S NOTE

בד"ה בחדוש השלישי תשכ"ט מבאר "שהיו מוכנים לא רק מצד ההמשכה מלמעלה, אלא גם מצד עבודת המטה". ראה חולין ס, ב.

97 ויקרא אלקים לאור יום

"And G-d called the light 'day,' and the darkness He called 'night.'" The Alter Rebbe cites it to show that "day" means light and revelation.

Genesis 1:5:ה'א': בראשית א'.

וַיִּקְרָא אֱלֹקִים לְאוֹר יוֹם וְלַחֹשֶׁךְ קָרָא לַיְלָה וַיְהִי־עֶרֶב וַיְהִי־בֹקֶר יוֹם אֶחָד:

And G-d called the light Day, and the darkness He called Night. And there was evening and there was morning, one day.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT'S NOTE

בראשית א, ה.

98

בד"ה והיה מדי חדש

This is the discourse the text refers to, on "And it shall be, from one new moon to the next." It explains that on the weekdays the Community of Israel receives G-d's "speech" by way of the emotions, while on Rosh Chodesh it receives it from Chochmah itself, so that its love is one of self-nullification, as in "My words which I have placed in your mouth"; there it refers back to this maamar.

KEHOT'S NOTE

ראה לקו"ת ברכה צו, ד ואילך.

99

ומהבת

"And you shall love G-d your G-d with all your heart." The Alter Rebbe notes that the numerical value of ve'ahavta is twice that of or, "light."

Deuteronomy 6:5: דברים ו

וְאַהַבְתָּ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ בְּכָל-לִבְּךָ וּבְכָל-נַפְשְׁךָ וּבְכָל-מְאֹדְךָ:

And thou shalt love the L-RD thy G-d with all thy heart, and with all thy soul, and with all thy might.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

100

למדבר סיני שירדה שנאה

The Talmud reads the name Sinai as the mountain upon which sin'ah (hatred) came down. The Alter Rebbe, who quotes only "on which hatred descended, etc.," applies it to the Torah's power to weaken the sitra achra.

Shabbat 89a:7: שבת פ"ט א

... דרב חסדא ורבא בר רב הונא דאמרי תרווייהו: מאי "הר סיני"? הר שירדה שנאה לאמות העולם עליו. והיינו דאמר רבי יוסי ברבי חנינא: חמשה שמות יש לו: מדבר ציון — שנצטוו ישראל עליו; מדבר קדש — שנתקדשו ישראל עליו; מדבר קדמות — שנתנה קדומה עליו; מדבר פארן —

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

KEHOT'S NOTE

שבת פט, א.

101

ומדברך נאוה

"Your lips are like a scarlet thread, and your speech (midbarech) is lovely." The Alter Rebbe cites it to show that midbar can mean speech.

Song of Songs 4:3: שיר השירים ד

כחוט השני שפתותיה ומדבריה נאוה כפלה הרמון רקתה מבעד לצמתה:

Thy lips are like a thread of scarlet, And thy mouth is comely; Thy temples are like a pomegranate split open Behind thy veil.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

102

ומדבר מלשון דבור . . בתוספת מ' . . להקטין הענין

Or HaTorah, noting this passage, refers to Likkutei Torah's discourse on "These are the accounts of the Mishkan" and its explanation, and to a discourse on "There are sixty queens" about "where I cause My Name to be mentioned," which speaks of speech in words of Torah.

KEHOT'S NOTE

באוה"ת פי במדבר עי כג מציין עיז "ועיז בלקו"ת סדי"ה אלה פקודי המשכן ובהביאור שם ספ"ו ובד"ה ששים המה מלכות דרוש השני פ"ג בענין אשר אזכיר את שמי ושם מיירי בבחי' הדיבור בד"ת", ע"ש.

103

ויסעו מרפידיים

"They journeyed from Refidim and came to the wilderness of Sinai." The Alter Rebbe reads leaving Refidim as leaving the soul's weakness.

Exodus 19:2: שמות י"ט ב

וַיִּסְעוּ מִרְפִּידִים וַיָּבֹאוּ מִדְבַּר סִינַי וַיַּחֲנוּ בְּמִדְבַּר וַיַּחֲזִקֵם יִשְׂרָאֵל נֶגֶד הָהָר:

And when they were departed from Rephidim, and were come to the wilderness of Sinai, they encamped in the wilderness; and there Israel encamped before the mount.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT'S NOTE

שמות יט, ב.

104

למה נק' שמה רפידיים

Rabbi Yehoshua explains the name Refidim: "they slackened (rippu) their hold on the words of Torah," citing "from slackness of hands (rifyon yadayim)." The Alter Rebbe reads it as the weakness of the soul's power.

Sanhedrin 106a:14-15: סנהדרין ק"ו א-י"ד ט

מאי לשון "רפידיים"? רבי אליעזר אומר: רפידיים שמה. רבי יהושע אומר: שריפו עצמן מדברי תורה, שנאמר: "לא הפנו אבות אל בנים מרפיון ידים". אמר רבי יוחנן: כל מקום שנאמר "וישב" אינו אלא לשון צער, שנאמר: "וישב ישראל בשטים ויחל העם לזנות אל בנות מואב". "וישב יעקב בארץ מגורי אביו בארץ כנען", "ויבא יוסף את דבתם רעה אל אביהם". ונאמר: "וישב ישראל בארץ גשן", "ויקרב ימי ישראל למות". "וישב יהודה ...

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

KEHOT'S NOTE

סנהדרין קו, א. תדא"ר פרק כד.

LikuteiTorah.com
THE CHASSIDISHE PARSHA

About this edition

This edition contains the Hebrew text, the English translation, our explanations, and the notes.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Our English translation, made from the Hebrew without Kehot's notes: CC BY 4.0.

Our explanations, with the overview, the questions and the page for children: CC BY-NC 4.0.

The notes: Kehot's marei mekomos ("Sources and References", including the Rebbe's notes) © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted; our notes on them: CC BY-NC 4.0.

Quoted sources, via Sefaria: Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA); The Holy Scriptures: A New Translation (JPS 1917) (Public Domain); William Davidson Edition - Vocalized Aramaic (CC-BY-NC); Daat Bereshit Rabbah (Public Domain); The Sefaria Midrash Rabbah, 2022 (CC-BY); Kehot Publication Society (CC-BY-NC); Midrash Rabbah -- TE (Public Domain); Rabbi Mike Feuer, Jerusalem Anthology (CC-BY); Pentateuch with Rashi's commentary by M. Rosenbaum and A.M. Silbermann, 1929-1934 (Public Domain); Tractate Berakot by A. Cohen, Cambridge University Press, 1921 (Public Domain); Torat Emet 357 (Public Domain); Mishnah Yomit by Dr. Joshua Kulp (CC-BY); Vocalized Edition (CC-BY-NC); Sifrei by Rabbi Shraga Silverstein (CC-BY); The Zohar; London, Soncino Press, 1933 (Public Domain); Daf Shevui (CC0); Wikisource Talmud Bavli (CC-BY-SA).

This edition as a whole: CC BY-NC 4.0. Copy, print and share it freely, crediting Kehot Publication Society and likuteitorah.com; it may not be sold. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

English translation and explanations: prepared for likuteitorah.com with AI assistance (claude-code/opus-5.5) and checked against the Hebrew and against Sefaria; not yet reviewed by a human editor. Please check anything important against the Hebrew.

The Rebbe asked that the maamarim of the week's parsha, the "Chassidishe Parsha," be learned during that week, spread over its seven days (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Why learn it, and the Rebbe's brachos: [likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/](https://www.likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/)

A free, non-commercial project; nothing here is sold. Not affiliated with Kehot, Sefaria or the Lubavitch Library. © likuteitorah.com

From [likuteitorah.com/torah-ohr/yisro/1/](https://www.likuteitorah.com/torah-ohr/yisro/1/)

DEDICATED IN HONOR OF

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Dedicated in honor of the Rebbe's father, Reb Levi Yitzchok